

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Finanční analýza vybraného podniku

Kristýna Veberová

Vedoucí: prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Veberová

Provoz a ekonomika

Název práce

Finanční analýza vybraného podniku

Název anglicky

Financial analysis of chosen enterprise

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je posoudit finanční zdraví Zemědělského obchodního družstva Mrákov a zhodnotit jeho hospodářskou činnost za dané období pomocí finanční analýzy. Výsledné ukazatele budou použity k vyhodnocení finanční situace společnosti a budou navržena doporučení pro zlepšení chodu firmy.

Metodika

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části a to část teoretickou a část praktickou.

V první části jsou aplikovány poznatky z nastudované literatury a je vysvětleno, co je to finanční analýza, jaké metody využívá a jsou definovány ukazatele, které pomocí analýzy získáme. Dále je charakterizována analyzovaná společnost a její historie.

V druhé části následuje samotný rozbor finanční situace firmy za sledované období. Požadovaný závěr je získán pomocí horizontální a vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisku a ztráty a analýzy poměrových ukazatelů. V závěru jsou shrnuty zjištěné výsledky, finanční situace podniku a opatření, která by vedla ke stabilizaci financí ve firmě.

Doporučený rozsah práce40-50 stran

Doporučené zdroje informací

- BLAHA, Zdenek a Irena JINDŘICHOVSKÁ. Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha: Management Press, 2006. ISBN 8072611453
- KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. Finanční analýza: krok za krokem. Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 8071797138
- KUBÍČKOVÁ, Dana a Jana KOTĚŠOVCOVÁ. Finanční analýza. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. ISBN 808675457X.
- MARÍK, Miloš. Finanční analýza a plánování v obchodních podnicích. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1996. ISBN 8070794879
- RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. Praha: Grada, 2011. ISBN 802473916X
- SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 8025118304
- SŮVOVÁ, Helena. Finanční analýza: v řízení podniku, v bance a na počítači. Praha: Bankovní institut, 1999. ISBN 8072650270

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 10. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Finanční analýza vybraného podniku" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc. za odborné vedení při zpracování bakalářské práce a konzultace k danému tématu. Zároveň děkuji Ing. Jiřímu Schambergerovi ze Zemědělského obchodního družstva Mrákov za ochotu, se kterou mi poskytl potřebné informace.

Finanční analýza vybraného podniku

Financial analysis of chosen enterprise

Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá finanční analýzou Zemědělského obchodního družstva Mrákov. Zaměřuje se na zhodnocení finanční situace podniku a jeho hospodaření. K tomu jsou využity rozvahy a výkazy zisku a ztráty za období pěti po sobě jdoucích let. V literární rešerši jsou popsány postupy a metody finanční analýzy a v praktické části jsou tyto poznatky aplikovány. Závěrem je na základě výsledků zhodnocena finanční situace družstva a jsou navržena možná doporučení, která by vedla k upevnění stability firmy. Výsledky finanční analýzy jsou důležité pro vlastníky podniku, jimiž jsou využívány k finančnímu řízení firmy, dále pak pro obchodní partnery, investory a banky, kteří na jejich základě zkoumají bonitu podniku. Analyzovaný podnik ZOD Mrákov zaměstnává 137 zaměstnanců a zaměřuje se především na zemědělskou výrobu, dále na prodej pohonných hmot a poskytování doplňkových služeb. Rostlinná výroba zahrnuje pěstování řepky, pšenice, ječmene ozimého, ječmene jarního, máku a kukuřice. V živočišné produkci je družstvo zaměřeno na výrobu mléka produkovaného dvěma stády holštýnského skotu. Z doplňkových služeb je třeba zmínit autodopravu, kovovýrobu a stravování.

Klíčová slova: finanční analýza, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, horizontální analýza, vertikální analýza, rentabilita, likvidita, aktivita, zadluženost

Summary

This bachelor thesis deals with the financial analysis of Agricultural business cooperative Mrákov. It focuses on assessment of the financial situation of the company and its management. Balance sheets and profit and loss accounts for a period of five consecutive years are used for this purpose. In the theoretical part are described used methods and approaches of financial analyses and those findings are then utilized in the practical part. According to the results of the analysis, the financial position of the

company is evaluated and possible suggestions are proposed which could lead to consolidating stability of the company. The results are important for the owners which are used by them for the financial management of the company thereafter for business partners, investors and banks, who on the basis of them analyze the quality class of the company. Investigated company employs 137 employees and focuses on agricultural production, selling motor fuels and providing additional services. Plant production contains cultivation of oilseed, wheat, spring and winter barley, poppy seed and corn. On the other hand, livestock production focuses on milk production from two herds of holstein cattle. Finally the additional services include transportation, metalwork and catering services.

Keywords: financial analysis, balance sheet, profit and loss account, horizontal analysis, vertical analysis, profitability, liquidity, activity, indebtedness

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika.....	10
3	Teoretická východiska.....	12
3.1	Finanční analýza	12
3.2	Uživatelé finanční analýzy.....	12
3.2.1	Investoři	13
3.2.2	Manageři	13
3.2.3	Zaměstnanci	13
3.2.4	Obchodní partneři.....	14
3.2.5	Banky a jiní věřitelé	14
3.2.6	Stát a státní orgány	14
3.2.7	Analytici, daňoví poradci, účetní znalci.....	14
3.2.8	Konkurenti.....	15
3.2.9	Obchodníci s cennými papíry, finanční analytici, ekonomové na finančním a kapitálovém trhu.....	15
3.2.10	Veřejnost.....	15
3.3	Zdroje finanční analýzy	15
3.3.1	Rozvaha	16
3.3.2	Výkaz zisku a ztráty	18
3.3.3	Výkaz o peněžních tocích	20
3.4	Metody finanční analýzy	20
3.4.1	Absolutní ukazatele.....	22
3.4.2	Rozdílové ukazatele.....	23
3.4.3	Poměrové ukazatele.....	24
	Ukazatele rentability	25
3.4.4	Bonitní a bankrotní modely.....	29
4	Vlastní práce.....	32
4.1	Charakteristika podniku ZOD Mrákov	32
4.1.1	Historie a vznik	32
4.1.2	Základní údaje	32
4.1.3	Předmět podnikání.....	33

4.1.4	Struktura zemědělské výroby.....	33
4.1.5	Personální struktura.....	34
4.2	Finanční analýza ZOD Mrákov	35
4.2.1	Horizontální analýza.....	35
4.2.2	Vertikální analýza	40
4.2.3	Zlatá pravidla.....	44
4.2.4	Analýza poměrovými ukazateli	46
4.2.5	Čistý pracovní kapitál	51
4.2.6	Bonitní a bankrotní modely.....	52
5	Zhodnocení analýzy.....	54
6	Závěr.....	55
7	Seznam použitých zdrojů	58
8	Přílohy	60
8.1	Seznam tabulek.....	60
8.2	Seznam obrázků	60
8.3	Rozvaha	61
8.3.1	Horizontální analýza rozvahy	63
8.3.2	Vertikální analýza rozvahy.....	64
8.4	Výkaz zisku a ztráty	64
8.4.1	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	66
8.4.2	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty	66

1 Úvod

Finanční analýza slouží k posouzení finanční situace podniku a je důležitým nástrojem pro jeho řízení. Posuzuje se vývojová tendence jednotlivých položek v čase, nikoliv jen jejich momentální stav. Cílem je získat co nejjasnější informace pro budoucí rozhodování o zlepšení řízení podniku.

Výsledky jsou důležité pro interní a externí uživatele finanční analýzy. Interními uživateli jsou vlastníci podniku, management podniku a zaměstnanci. Mezi externí uživatele patří věřitelé, banky, které zkoumají bonitu pro účely poskytování úvěrů, investoři a obchodní partneři.

Základními podklady pro finanční analýzu jsou účetní výkazy podniku, tedy rozvaha a výkaz zisku a ztráty. Rozvaha je výkaz, který zobrazuje stav aktiv – majetku a pasiv – zdrojů krytí majetku. Výkaz zisku a ztráty neboli výsledovka je přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. Tyto výkazy jsou veřejně dostupné ve výročních zprávách podniku.

Na základě účetních výkazů se zpracovávají jednotlivé analýzy a ukazatele, které jsou součástí finanční analýzy. Mezi základní využívané postupy patří analýza absolutních ukazatelů (horizontální a vertikální analýza) a analýza poměrových ukazatelů. Součástí analýzy poměrových ukazatelů je analýza rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti.

Analýzu zmíněných ukazatelů je vhodné doplnit výpočtem bonitních a bankrotních modelů. Bonitním modelem je Kralickův Quicktest a bankrotním Altmanův model a index IN 05. Tyto modely nás informují o stavu podniku z hlediska bankrotu. Bankrotní model říká, zda je firma ohrožena bankrotem a bonitní stanovuje finanční zdraví firmy.

Práce poskytuje ve své první části informace o metodách využívaných ve finanční analýze a jejich teoretických principech a ve druhé části je provedena samotná finanční analýza Zemědělského obchodního družstva Mrákov.

2 Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je posoudit finanční zdraví Zemědělského obchodního družstva Mrákov a zhodnotit jeho hospodářskou situaci v letech 2009 – 2013. Výsledné

ukazatele budou využity k vyhodnocení finanční situace podniku a ke stanovení doporučení pro zlepšení jeho ekonomiky.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretická a praktická část. V literární rešerši jsou popsány poznatky z nastudované literatury týkající se finanční analýzy a potřebných ukazatelů. Tato část vymezuje subjekty, které finanční analýzu využívají, absolutní ukazatele, poměrové ukazatele a vzorce potřebné k jejich výpočtu.

V praktické části je začátkem stručně charakterizovaný analyzovaný podnik. Následuje samotný rozbor finanční situace podniku na základě získaných poznatků z teoretické části. K aplikaci metod jsou využity rozvahy a výkazy zisku a ztráty za období 2009 – 2013. Na základě těchto účetních výkazů je provedena horizontální a vertikální analýza, dále pak analýza poměrových ukazatelů, konkrétně ukazatelů rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti. Rozbor je na závěr doplněn výpočtem bonitních a bankrotních modelů, konkrétně Kralickovým Quicktestem, Altmanovým indexem důvěryhodnosti a indexem IN 05 pro české podmínky. Výsledky jsou pro větší přehlednost zaznamenány do grafů.

V závěru jsou shrnuty zjištěné poznatky a zhodnocena ekonomická situace podniku. Následně jsou navržena doporučení, která by vedla ke zlepšení finanční situace družstva.

3 Teoretická východiska

3.1 Finanční analýza

Finanční analýza je ekonomické hodnocení podnikání, které vychází z účetních podkladů. Při správné interpretaci tak lze pro posuzovaný podnikatelský subjekt získat cenné poznatky. Základním úkolem je posouzení finančního zdraví podniku a jeho vývoje pomocí dat z účetních výkazů.

Finanční analýza podniku je rozdělena na dvě oblasti a to na externí a interní finanční analýzu. *Externí* finanční analýza vychází z veřejně dostupných finančních a hlavně účetních informací. Při *interní* finanční analýze jsou k dispozici veškeré údaje z informačního systému podniku, tedy nejenom z finančního účetnictví, ale i údaje z účetnictví manažerského či vnitropodnikového, z podnikových kalkulací, plánu a statistiky. (Mrkvička, Kolář, 2006)

„Finanční analýza podniku je pojímána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data třídí, agregují, poměřují mezi sebou navzájem, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají kauzální souvislosti mezi daty a určuje se jejich vývoj. Tím se zvyšuje vypovídací schopnost zpracovaných dat, zvyšuje se jejich informační hodnota.“ (Sedláček, 2009, s. 3)

3.2 Uživatelé finanční analýzy

Subjekty, které přicházejí do kontaktu s daným podnikem, mají zájem na informacích, které se týkají finančního stavu a hospodaření podniku.

Mezi hlavní zájemce, jejichž informační potřeby jsou velice různorodé, především patří (Paták, 1999):

- investoři (vlastníci – společníci v podniku, akcionáři)
- manageři
- zaměstnanci
- obchodní partneři (zákazníci, dodavatelé)
- banky a jiní věřitelé

- stát a státní orgány
- finanční analytici, konkurenti a další

3.2.1 Investoři

Vytvářejí podnikový kapitál a vystupují jako vlastníci podniku, držitelé podnikových úvěrových cenných papírů nebo potenciální investoři.

Primární uživatelé finančně účetních informací, které jsou obsaženy v podnikových výkazech, jsou vlastníci podniku, především akcionáři poskytující podnikový kapitál. Jejich hlavním zájmem je, aby jejich peníze byly vhodně uloženy a podnik byl dobře řízen.

O likviditu a finanční rovnováhu podniku se zajímají držitelé podnikových úvěrových cenných papírů (obligací, zástavních listů apod.). Jde jim o to, aby jim jejich cenné papíry byly splaceny včas a v předem dohodnuté výši. Dělí se na krátkodobé a dlouhodobé disponenty a podle toho se odvíjejí jejich nároky.

Potenciální investoři zvažují umístění jejich peněžních prostředků do určité společnosti a ověřují si, zda je takové rozhodnutí o alokaci účinné. (Paták, 1999)

3.2.2 Manageři

Díky znalosti finanční situace podniku mohou manageři řešit získávání finančních zdrojů, alokaci volných peněz, rozdělování disponibilního zisku nebo úhradu ztráty. Odhalování silných a slabých stránek finančního hospodaření podniku pomocí finanční analýzy pomáhá managerům přijmout pro další období podnikatelský projekt, který se poté rozpracovává do finančního plánu. Podnikový management se také zajímá o finanční pozici druhých podniků. (Paták, 1999)

3.2.3 Zaměstnanci

Zaměstnanci mají zájem o podnikovou prosperitu, finanční a celkovou stabilitu podniku z důvodu stability zaměstnání, mzdové a sociální perspektivy. Mnohdy bývají motivováni hospodářskými výsledky. (Paták, 1999)

3.2.4 Obchodní partneři

Dodavatelé neboli obchodní věřitelé si vybírají obchodní partnery podle výsledků finanční analýzy a zajímá je, jestli podnik bude schopen hradit splatné závazky. Z krátkodobého hlediska jim jde o krátkodobou prosperitu, solventnost a likviditu. Z dlouhodobého hlediska je zájem zaměřen na dlouhodobou finanční rovnováhu zákazníka.

Podle výsledků finanční analýzy si také zákazníci volí dodavatele. Zákazníci jsou závislí na dodavateli a tak je z dlouhodobého hlediska zajímá, jaká je dodavatelova finanční situace, aby v případě bankrotu nedošlo k poškození zákazníka. (Paták, 1999)

3.2.5 Banky a jiní věřitelé

Bankovní pracovníci využívají finanční analýzu k rozhodnutí, zda poskytnou potenciálnímu dlužníkovi úvěr a v jaké výši. Zjišťují způsobilost splácet úvěry a úroky. K tomuto rozhodování jim slouží poměrová analýza, pomocí které zjišťují solventnost podniku, což je platební schopnost a jeho bonitu, tedy jeho důvěryhodnost. Banka může změnit podmínky úvěru, pokud podnik překročí určitou hranici zadluženosti.

Mezi ostatní věřitele patří držitelé podnikových dluhopisů, kteří se dělí na krátkodobé a dlouhodobé uživatele finanční analýzy. Jejich zájem je soustředěn na likviditu a finanční rovnováhu podniku. Nejdůležitější pro ně je, aby byly jejich cenné papíry splaceny včas a v dohodnuté výši. (Paták, 1999)

3.2.6 Stát a státní orgány

Pro stát je finanční analýza podniků důležitá pro statistické účely, pro sledování plnění daňových povinností, pro rozdělování dotací a z mnoha dalších důvodů. (Paták, 1999)

3.2.7 Analytici, daňoví poradci, účetní znalci

Tito uživatelé stojí mimo podnik, identifikují nedostatky a doporučují, jak je napravit. (Paták, 1999)

3.2.8 Konkurenti

Konkurenti se zaměřují především na rentabilitu, velikost ročních tržeb, solventnost, hodnotu a obrátku zásob. Tyto údaje porovnávají se svými hospodářskými výsledky. (Paták, 1999)

3.2.9 Obchodníci s cennými papíry, finanční analytici, ekonomové na finančním a kapitálovém trhu

Pro úspěšnost obchodování s cennými papíry je důležité znát průběžné finanční výsledky podniku, jeho finanční výkazy a poměrové ukazatele. (Paták, 1999)

3.2.10 Veřejnost

Ostatní uživatelé finanční analýzy zkoumají vliv podniku na ochranu životního prostředí, tedy zda vynakládá dostatečné množství peněžních zdrojů na negativní dopady. Veřejnost nejvíce zajímají velké a vlivné společnosti, po jejichž cenných papírech je největší poptávka. (Paták, 1999)

3.3 Zdroje finanční analýzy

„Základním zdrojem dat pro finanční analýzu je účetnictví a účetní výkazy. Při provádění finanční analýzy je však třeba využívat i další zdroje dat, jejichž rozsah se mění v závislosti na cíle prováděné analýzy. Zdroje pak lze rozdělit do tří skupin:

- 1) Účetnictví – data obsažena
 - a) ve výkazech finančního účetnictví: bilance, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow a výkaz o změnách ve vlastním kapitálu + příloha k účetním výkazům
 - b) ve výkazech, odpočtech a kalkulačních listech používaných manažerským účetnictvím
 - c) ve výroční zprávě obsahující kromě účetních výkazů i další údaje, které v účetních výkazech uvedeny nejsou
 - d) v prospektech cenných papírů (údaje z účetních výkazů doplněné dalšími informacemi)

- 2) Ostatní data podnikového informačního systému – jsou obsažena
 - a) ve statistických výkazech
 - b) ve vnitřních směrnících
 - c) ve mzdových a navazujících předpisech, popř. jiných

- 3) Externí data – jsou obsažena
 - a) v odborném tisku
 - b) ve Statistické ročence
 - c) v obchodním rejstříku
 - d) v údajích presentovaných na kapitálovém trhu“

(Kubičková, Kotěšovcová, 2006, s. 11, 12)

3.3.1 Rozvaha

„Rozvaha zachycuje stav majetku (aktiv) v podniku na jedné straně a zdrojů jeho krytí (pasiv) na straně druhé k určitému datu v peněžním vyjádření. Základní rovnice rozvahy je tedy: $Aktiva = Pasiva$.“ (Sůvová a kol., 1999, s. 36)

Základem konstrukce rozvahy neboli bilance, jednoho z klíčových účetních výkazů, je souběžná dvojí klasifikace majetku. *Aktiva*, což je majetek z hlediska formy, v níž se projevuje, a *pasiva* pro vyjádření původu majetku tedy z jakých finančních zdrojů byl pořízen. (Kovanicová, 1997)

Tabulka 1: Struktura rozvahy

Aktiva	Pasiva
I Stálá (fixní, dlouhodobá) aktiva	I Vlastní zdroje
II Oběžná (krátkodobá) aktiva	II Cizí zdroje
III Přechodná aktiva	III Přechodná pasiva
AKTIVA CELKEM	PASIVA CELKEM

Zdroj: Sůvová H., Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači, s. 37

Aktiva

Aktiva se dělí na stálá, což je majetek sloužící činnosti podniku dlouhodobě a spotřebovávající se postupně a na aktiva oběžná, která podnik spotřebovává najednou nebo proces přeměny na peníze netrvá déle než jeden rok.

Stálá aktiva zahrnují hmotný investiční majetek dlouhodobé povahy, nehmotný investiční majetek a finanční majetek dlouhodobé povahy. Hmotný investiční majetek dlouhodobé povahy jsou hospodářské prostředky, které se postupně opotřebovávají. Mezi ně patří například dopravní prostředky, budovy a stavby. Do nehmotného investičního majetku jsou zařazovány patenty, licence, koncese, software a goodwill, což je dobrá pověst podniku, výrobku nebo značky zboží na trhu. Do finančního majetku dlouhodobé povahy patří cenné papíry a vklady, do nichž podnik ukládá volné peněžní prostředky a po letech je prodá a použije jinak. Další součástí finančního majetku jsou finanční účasti podniku v jiných podnicích, kde firma nakupuje akcie, aby získala určité výhody jako například rozhodující vliv. (Kovanicová, 1997)

Oběžná aktiva tvoří zásoby, pohledávky, finanční majetek krátkodobé povahy. Zásoby jsou vstupy do činnosti podniku, které se zde zčásti nebo plně spotřebují. Patří sem materiál určený ke zhotovení výrobku, který se dále člení podle druhu nebo funkčního určení. Do zásob je řazeno rovněž zboží, které podnik nakoupí a v nezměněné podobě zase prodá. Mezi pohledávky se řadí neuhrazené faktury, které podnik vystavil svým zákazníkům nebo neuhrazené nároky podniku vůči zaměstnancům či jiným fyzickým

a právnickým osobám. Finanční majetek krátkodobé povahy zahrnuje státní obligace či vkladové certifikáty. Jsou to tedy cenné papíry, které podnik může rychle přeměnit v hotové peníze. Součástí krátkodobého finančního majetku jsou peněžní prostředky tvořené peněžní hotovostí a vklady na účtech podniku u různých finančních institucí. (Kovanicová, 1997)

Pasiva

Pasiva neboli zdroje financování podniku se člení na vlastní a cizí zdroje. Základním hlediskem je kritérium vlastnictví.

Nejvýznamnější část *vlastních zdrojů* neboli vlastního kapitálu tvoří základní kapitál, který je doplněn dalšími vlastními zdroji a to rezervním fondem a ziskem. Základní kapitál (základní jmění) je tvořen peněžitými a nepeněžitými vklady společníků do zakládané společnosti. Rezervní a jiné podobné fondy se vytvářejí ze zisku společnosti a existují zákonné fondy a statutární (dobrovolné) fondy. Vlastním cílem podnikání je zisk. Každý podnik by se měl snažit, aby nerozdělil veškerý čistý zisk, ale aby si část ponechal v nerozděleném zisku minulých let a tak posílil finanční situaci podniku. (Kovanicová, 1997)

Cizí kapitál jsou závazky podniku a rezervy. Závazky podniku jsou již uskutečněné hospodářské operace, které budou uhrazeny v dalších obdobích. Závazky mohou být krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé závazky jsou splatné do jednoho roku a patří sem dluhy vůči dodavatelům, krátkodobé bankovní úvěry, závazky vůči zaměstnancům a daňové závazky vůči státu. Doba splatnosti delší než jeden rok je u dlouhodobých závazků, které zahrnují dlouhodobé bankovní úvěry či dlouhodobé dluhopisy vydané podnikem. Rezervy, na rozdíl od rezervních fondů, které jsou tvořeny ze zisku, se tvoří z nákladů a člení se na zákonné a ostatní. (Kovanicová, 1997)

3.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty podává informace o tvorbě zisku, které se vztahují k určitému období na rozdíl od bilance, která se vztahuje k určitému okamžiku.

(Kubíčková, Kotěšovcová, 2006)

„Výkaz zisků a ztrát slouží ke zjišťování výše, způsobu tvorby a složek hospodářského výsledku. Název výkaz zisků a ztrát je termínem oficiálně používaným pro tento výkaz v našich současných předpisech, v obecném smyslu se však často používá i název *výsledovka*. Samotnou podstatu výkazu bychom mohli vyjádřit vztahem:

$$\text{Výnosy (tržby)} - \text{Náklady} = \text{Hospodářský výsledek (zisk/ztráta)}''$$

(Sůvová a kol., 1999, s. 58)

Při tvorbě výkazu zisku a ztráty je potřeba dodržovat aktuální princip, což je věcná a časová shoda nákladů a výnosů.

1. Věcná shoda nákladů a výnosů

„Hospodářský výsledek se zjišťuje porovnáním nákladů a výnosů, které jsou vztaheny k danému časovému intervalu, nikoliv k prodávaným produktům (výkonům). V opačném případě by totiž mohlo docházet k tomu, že výnosy by se vázaly k jiným výkonům než k těm, na něž byly v běžném období vynaloženy náklady. Jde zejména o tyto situace:

- Výrobky (resp. služby, např. ve formě nedokončených zakázek) se v běžném období vyrobí, představují tedy zvýšení nákladů běžného období, ale nejsou prodány, proto se k nim zatím neváže tržba. Tyto výrobky proto budou zahrnuty do výnosů běžného období;
- Opačně může jít o prodej výrobků, tj. tržbu, které byly vyrobeny v minulém období, ale nestojí proti nim náklady. Proto se tržby snižují o náklady, které na ně byly vynaloženy v minulém období.“

2. Časová shoda nákladů a výnosů s daným obdobím

Jako výnosy a náklady se uznávají pouze transakce, které se vážou k danému období, tedy ne všechny uskutečněné transakce v tomto období.

(Sůvová, 1999, s. 58)

Existují dvě formy výkazu zisku a ztráty a to horizontální neboli druhová, která uvádí shodně uspořádané náklady a výnosy odděleně, a vertikální (účelová) jež k sobě přiřazuje výnosy a náklady vážící se k určité oblasti činnosti. Formu může podnik volit

podle svého uvážení, ale obsah jednotlivých položek je dán účetními předpisy. (Kubičková, Kotěšovcová, 2006)

3.3.3 Výkaz o peněžních tocích

Výkaz o peněžních tocích neboli *cash flow*, který je součástí přílohy k účetní závěrce, podává informaci o pohybu peněžních prostředků a o reálnosti dosaženého hospodářského výsledku. Porovnávají se zde příjmy a výdaje. (Sůvová a kol., 1999)

Výkaz cash flow rozčleňuje příjmy a výdaje na tři oblasti: provozní, investiční a finanční. Za každou tuto oblast je vždy peněžní tok kladný nebo záporný. Daný výsledek vypovídá o tom, zda příjmy převýšily nad výdaji (+) nebo výdaje nad příjmy (-). (Kubičková, Kotěšovcová, 2006)

Smyslem sestavování výkazu je poukázat na rozdíl mezi stavem peněžních prostředků na počátku a na konci účetního období. Výkaz cash flow objasňuje nejen změny peněz v hotovosti včetně cenin, peněžních prostředků na účtu a peněz na cestě, ale i změny peněžních ekvivalentů, což je vysoce likvidní krátkodobý finanční majetek, který může být rychle přeměněn na peníze. (Kovanicová, 1997)

3.4 Metody finanční analýzy

S úspěchem je možné aplikovat celou řadu metod, ale musíme dbát na přiměřenost volby metod analýzy. „Obecně platí: Čím lepší metody, tím spolehlivější závěry, tím nižší riziko chybného rozhodnutí a tím vyšší naděje na úspěch.“ (Růčková, 2010, s. 40)

Musí se brát ohled na:

- účelnost – pro každou firmu se nehodí stejná soustava ukazatelů nebo jedna konkrétní metoda. Musí odpovídat předem zadanému cíli.
- nákladnost – v analýze je potřeba kvalifikované práce, což s sebou nese určité náklady, které by měly být přiměřené návratnosti.
- spolehlivost – je ji možné zvýšit lepším využitím dostupných dat, nikoliv rozšířením množství srovnávaných podniků. (Růčková, 2010)

Součástí klasické finanční analýzy jsou dvě části a to kvalitativní tzv. fundamentální analýza a kvantitativní neboli technická analýza, které jsou navzájem propojené.

Fundamentální analýza je založena na zkušenostech odborníků, jak pozorovatelů, tak přímých účastníků ekonomických procesů a na jejich subjektivních odhadech. Pracuje s kvalitativními údaji a jejím východiskem je identifikace prostředí, ve kterém se podnik nachází a odvozuje závěry bez algoritmizovaných postupů. Analyzuje se vliv vnitřního a vnějšího ekonomického prostředí podniku, právě probíhající fáze života podniku a charakteru podnikových cílů. Mezi fundamentální analýzy patří SWOT analýza, metoda kritických faktorů úspěšnosti, metoda analýzy portfolia dvou dimenzí, Argentiho model a BCG matice. (Sedláček, 2009)

Technická analýza podniku zpracovává ekonomická data pomocí matematických, statistických a dalších algoritmizovaných metod a následně kvalitativně posuzuje výsledky. Jsou zde zahrnuty etapy:

- charakteristika prostředí a zdrojů dat
- výběr metody a základní zpracování dat
- pokročilé zpracování dat
- návrhy na dosažení cílového stavu

Podle účelu analýzy a dále podle dat existuje:

- a) Analýza absolutních dat – stavových a tokových, mezi které patří horizontální a vertikální analýza
- b) Analýza rozdílových ukazatelů – fondů finančních prostředků
- c) Analýza poměrových ukazatelů – rentability, aktivity, zadluženosti a finanční struktury, likvidity, kapitálového trhu, provozní činnosti, cash flow
- d) Analýza soustav ukazatelů – pyramidové rozklady, komparativně analytické metody, matematickostatistické metody, kombinace metod (Sedláček, 2009)

Ve finanční analýze je využíváno dvou metod a to metody elementární a metody vyšší. *Elementární metody* využívají procentního počtu a převádějí různé objemy na vyjádření se shodným základem a tak je možné přesně vyjádřit vývoj a strukturu zkoumané veličiny. *Vyšší metody* jsou založeny na náročnějších matematických postupech a úvahách. (Kubičková, Kotěšovcová, 2006)

3.4.1 Absolutní ukazatele

Absolutní ukazatele najdeme ve finančních výkazech podniku, které jsou uváděny ve výroční zprávě v úplné nebo agregované podobě jen za daný rok nebo za tento rok ve srovnání s předcházejícím rokem. V absolutní analýze je zahrnuta horizontální a vertikální analýza. (Sůvová a kol., 1999)

Horizontální analýza používá data získaná z rozvahy, výkazu zisku a ztráty nebo výročních zpráv. Sleduje změny absolutní hodnoty dat obvykle retrospektivně 3 až 10 let. Také zjišťuje jejich relativní (procentní) změny. Jednotlivé změny jsou sledovány po řádcích horizontálně. (Sedláček, 2009)

„Horizontální analýza se běžně používá k zachycení vývojových trendů ve struktuře majetku i kapitálu podniku. Zejména grafické zobrazení změn vybraných položek majetku a kapitálu, nákladů a výnosů podniku v čase je velmi ilustrativní a působivé. Je nejčastěji používanou a nejjednodušší metodou při vypracování zpráv o hospodářské situaci podniku a o jeho minulém i budoucím vývoji.“ (Sedláček, 1999)

Aby tato metoda byla účinná je potřeba mít dostatečně dlouhou časovou řadu údajů, nejlépe více než dvě období. Dále je třeba zajistit srovnatelnost údajů v časové řadě a vyloučit z údajů všechny náhodné vlivy, které působily na vývoj určité položky jako například opravy vlivem přírodních katastrof apod. Při odhadování budoucího vývoje se musí do analýzy zahrnout objektivně předpokládané změny jako je procento inflace, změny regulovaných cen nebo jejich deregulace nebo vývoj měnového kurzu. Existuje však riziko chybného odhadu. (Mrkvička, Kolář, 2006)

Vertikální analýza posuzuje strukturu aktiv a pasiv, ze kterých je zřejmé složení hospodářských prostředků potřebných pro výrobní a obchodní aktivity podniku a zdroje, ze kterých byly pořízeny. (Sedláček, 2009)

Vertikální analýza, stejně jako horizontální, slouží pro výpočet procentních ukazatelů. Provádí se tak, že jednotlivé položky výkazů vztahujeme k jedné z těchto položek. Při procentním vyjádření se postupuje v jednotlivých letech ve sloupcích odshora dolů. Umožňuje srovnání výsledků v jednotlivých letech a i porovnání navzájem mezi podniky. Výhodou je, že tato analýza nezávisí na meziroční inflaci.

3.4.2 Rozdílové ukazatele

Rozdílové ukazatele slouží k analýze a řízení finanční situace podniku. Typickým zástupcem rozdílových ukazatelů jsou fondy finančních prostředků, což je shrnutí stavových ukazatelů vyjadřující aktiva nebo pasiva. (Sedláček, 2009)

Do fondů finančních prostředků se řadí čistý pracovní kapitál, čisté pohotové prostředky a čisté peněžně - pohledávkové finanční fondy.

- *Čistý pracovní kapitál* (ČPK) je základní a nejčastěji používaný finanční fond, který je částí oběžného majetku financované dlouhodobým kapitálem. Čistý pracovní kapitál je rozhodující pro efektivní vedení podniku. (Sůvová a kol., 1999)

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobá cizí pasiva (dluhy)}$$

Čistý pracovní kapitál jsou oběžná aktiva očištěná o závazky, které budou v nejbližší době splaceny.

Výše čistého pracovního kapitálu má vliv na platební schopnosti podniku. Čím vyšší je ČPK, tím větší je schopnost podniku hradit své závazky při dostatečné likvidnosti jeho složek. Má-li ukazatel záporné hodnoty, hovoří se o tzv. *nekrytém dluhu*. (Mrkvička, Kolář, 2006)

- *Čisté pohotové prostředky* (peněžní finanční fond) odstraňují nedostatky čistého pracovního kapitálu, mezi které patří zahrnutí některých málo likvidních nebo trvale nelikvidních položek.

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

Do peněžních prostředků patří hotovost a peněžní prostředky na běžných účtech nebo i velmi likvidní peněžní ekvivalenty jako směnky, šeky, krátkodobé cenné papíry nebo krátkodobé termínované vklady. (Sůvová a kol., 1999)

- *Čisté peněžně - pohledávkové finanční fondy* neboli *čistý peněžní majetek*, je kombinace čistého pracovního kapitálu a čistých pohotových prostředků. Vylučuje z oběžných aktiv nelikvidní položky (např. neprodejné zásoby) a od toho odečítá krátkodobá cizí pasiva.

$\text{ČPM} = \text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{nelikvidní pohledávky} - \text{krátkodobé závazky}$

3.4.3 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou nejpočetnější skupinou ukazatelů, protože díky nim je možné získat rychlý a nenákladný obraz finančních charakteristik podniku. Jsou charakterizovány vzájemným podílem dvou ukazatelů, které vycházejí z rozvahy a z výkazu zisku a ztráty. Údaje zjištěné z rozvahy jsou stavovými veličinami a údaje z výkazu zisku a ztráty jsou veličinami tokovými, proto se počítají jako průměry (např. ze stavů k 1. 1. a k 31. 12., nebo jako průměry měsíčních hodnot). (Sedláček, 2009)

„Důvodem, který vedl k širokému používání poměrových ukazatelů, je skutečnost, že:

- umožňují provádět analýzu časového vývoje finanční situace dané firmy (tzv. trendovou analýzu)
- jsou vhodným nástrojem prostorové (průřezové) analýzy, tj. porovnávání více podobných firem navzájem (komparativní analýza)
- mohou být používány jako vstupní údaje matematických modelů umožňujících popsat závislost mezi jevy, klasifikovat stavy, hodnotit rizika i předvídat budoucí vývoj“ (Sedláček, 2009, s. 55)

Poměrové ukazatele se třídí do skupin:

- ukazatele rentability (výnosnosti)
- ukazatele likvidity (krátkodobé solventnosti)
- ukazatele aktivity

- ukazatele zadluženosti
- ukazatele tržní hodnoty
- ukazatele cash flow

Ukazatele rentability

Pojmem rentabilita se rozumí schopnost podniku vytvářet nové zdroje a zhodnocovat vložený kapitál. Synonymem pro rentabilitu je výnosnost vloženého kapitálu nebo schopnost přinášet očekávané efekty. Tento ukazatel poměřuje zisk dosažený podnikáním s výší zdrojů podniku, které byly použity k jeho dosažení a hodnotí celkovou efektivnost dané činnosti. Ukazatel rentability by měl mít v časové řadě rostoucí tendenci. (Kubičková, Kotěšovcová, 2006)

„Ukazatele rentability jsou ukazatele, kde se v čitateli vyskytuje nějaká položka odpovídající hospodářskému výsledku (obvykle se tedy jedná o tokovou veličinu) a ve jmenovateli nějaký druh kapitálu (což je stavová veličina), resp. tržby (což je veličina toková).“ (Růčková, 2010, s. 51)

V praxi se nejčastěji používají tyto ukazatele rentability (Růčková, 2010):

- ukazatel rentability celkového vloženého kapitálu (ROA)
- ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE)
- rentabilita tržeb (ROS)
- rentabilita nákladů (ROC)

Pomocí **ROA** nebo též **ROI** se měří celková efektivnost firmy a její výdělková schopnost. Hodnotí se výkonnost veškerého kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly podnikatelské činnosti financovány. (Růčková, 2010)

$$\text{ROA} = \frac{\text{zisk}}{\text{celkový vložený kapitál}}$$

Ukazatel **ROE** neboli ukazatel rentability vlastního kapitálu vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého akcionáři. Díky tomuto ukazateli mohou investoři zjistit, zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos a jestli je reprodukován s náležitou intenzitou, která odpovídá riziku investice. Pokud ROE roste, znamená to zlepšení hospodářského výsledku,

zmenšení podílu vlastního kapitálu ve firmě nebo pokles úročení cizího kapitálu. (Růčková, 2010)

$$\text{ROE} = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

ROS neboli rentabilita tržeb (ziskové rozpětí) měří, jak je podnik schopný dosahovat zisku při určité úrovni tržeb. Vyjadřuje, kolik „efektu“ podnik dokáže vyprodukovat na 1 Kč tržeb. (Kubíčková, Kotěšovcová, 2006)

$$\text{ROS} = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

Doplňkovým ukazatelem k rentabilitě tržeb je ukazatel rentability nákladů – **ROC**. Je to poměr celkových nákladů k tržbám podniku. „Obecně platí, že čím nižší je hodnota tohoto ukazatele, tím lepších výsledků hospodaření podnik dosahuje, neboť 1 Kč tržeb dokázal vytvořit s menšími náklady. Je však nutné si také uvědomit, že ke zvýšení absolutní částky zisku lze dojít nejen snižováním nákladů, ale také zvyšováním odbytu.“ (Růčková, 2010, s. 56)

$$\text{ROC} = 1 - \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

Ukazatele likvidity

Likvidita je schopnost podniku přeměnit majetek na prostředky, kterými se následně uhradí závazky. S pojmem likvidita úzce souvisí pojem solventnost, což je likvidita vztažená k určitému datu splatnosti nebo také schopnost firmy hradit své závazky v dané formě, místě a ke stanovenému termínu. Podmínkou solventnosti je likvidita. Tyto dva pojmy jsou podmíněny likvidností aktiv, tedy specifickou schopností aktiv být přeměněny na peníze. (Kubíčková, Kotěšovcová, 2006)

Pokud je likvidita nedostatečná, podnik není schopen využít ziskových příležitostí nebo nemůže hradit své závazky, což může vést až k bankrotu. Svým závazkům může dostát jen dostatečně likvidní podnik. Je nutné najít vyváženou likviditu, protože pokud je míra likvidity příliš vysoká, je to nepříznivé pro vlastníky podniku z důvodu vázanosti finančních prostředků v aktivech, které „ukrajují“ z rentability. „Obecně lze říci, že ukazatele likvidity mají obecný tvar podílu toho, čím je možno platit k tomu, co je nutno

platit.“ Existují tři základní ukazatele: okamžitá likvidita, pohotová likvidita a běžná likvidita. (Růčková, 2010, s. 49)

Okamžitá likvidita neboli likvidita 1. stupně měří schopnost podniku hradit okamžitě splatné závazky. V čitateli jsou peníze (hotovost, peníze na běžných účtech a ekvivalenty hotovosti) a do jmenovatele se dosazují okamžitě splatné závazky. Pokud má ukazatel hodnotu alespoň 0,2, je dosaženo likvidity. (Sedláček, 2009)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Pohotová likvidita (likvidita 2. stupně) je určena jako poměr peněžně pohledávkového fondu a krátkodobých závazků. Podnik je schopen se vyrovnat se svými závazky a nemusí prodat své zásoby, pokud je tento poměr 1:1. Z oběžných aktiv se vylučují nejméně likvidní položky – zásoby. Doporučené hodnoty pohotové likvidity jsou 0,5 – 1,5 nebo u jiných ekonomů 1,0 – 1,5, tedy blízko hodnoty 1,0. Tato hodnota je hodnotou mezní. Pro věřitele je příznivé, když je hodnota vyšší, oproti tomu pro akcionáře a vedení podniku to tak příznivé není. (Kubíčková, Kotěšovcová, 2006)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Běžná likvidita neboli likvidita 3. stupně měří, jak je podnik schopný uspokojit své věřitele, když přemění v daném okamžiku všechna oběžná aktiva na hotovost. „Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je pravděpodobnější zachování platební schopnosti podniku.“ Ukazatel běžné likvidity nezohledňuje strukturu oběžných aktiv z hlediska jejich likvidnosti a nepřihlíží ke struktuře krátkodobých pasiv z hlediska jejich splatnosti. (Růčková, 2010)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Jako poslední se k ukazatelům likvidity řadí *čistý pracovní kapitál* (net working capital), který má nejbližší k běžné likviditě. Vypočítá se jako rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Velikost čistého pracovního kapitálu závisí na oboru podnikání. Pracovní kapitál je část prostředků financovaných dlouhodobými finančními zdroji a dovoluje podniku pokračovat v jeho činnosti, pokud musí splatit část nebo všechny své krátkodobé závazky. (Růčková, 2010)

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří efektivnost podnikání s aktivy. Jestliže má podnik více aktiv, než je účelné, tak mu vznikají zbytečné náklady a nízký zisk. Pokud jich má na druhou stranu málo, přichází o možné výnosy, protože se musí vzdát mnoha výhodných podnikatelských příležitostí. Řadí se sem obratovost aktiv, zásob a doba obratu aktiv. (Sedláček, 2009)

- *Obrat stálých aktiv.* Při nižší hodnotě ukazatele, než je průměr v oboru, by mělo být zvýšeno využití výrobních kapacit a omezeny investice podniku.
- *Obrat zásob* neboli ukazatel intenzity využití zásob vyjadřuje, kolikrát se během roku každá položka zásob podniku prodá a znovu uskladní. Pokud je ukazatel vyšší než oborový průměr, tak podnik nemá zbytečné nelikvidní zásoby.
- *Doba obratu zásob* vyjadřuje průměrný počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podnikání do doby, než se spotřebují nebo prodají. Vypočítá se jako průměrný stav zásob všeho druhu ku průměrným denním tržbám. (Sedláček, 2009)

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti měří finanční stabilitu podniku. Finanční stabilita podniku je odvozena od podílu cizích zdrojů na celkových zdrojích podniku. Ukazatele zadluženosti vyjadřují intenzitu vlivu cizího kapitálu. V praxi je běžné, že podnik není plně financován jen vlastním kapitálem, ale využívá cizí zdroje jako doplněk vlastního kapitálu. Pokud mají firmy velmi vysoký podíl cizích zdrojů, neznamená to, že jsou nestabilní, jen představují vysoce rizikové subjekty a těžko získají úvěry. (Kubičková, Kotěšovcová, 2006)

Podíl cizích zdrojů na jejich celkovém objemu vyjadřuje *ukazatel věřitelského rizika*, který udává celkovou zadluženost. Čím nižší je tento ukazatel, tím je riziko věřitelů nižší. (Kubičková, Kotěšovcová, 2006)

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

Doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika je podíl vlastního kapitálu neboli *koeficient samofinancování*. Koeficient samofinancování spolu s ukazatelem

věřitelského rizika patří k nejčastěji používaným ukazatelům finanční stability. (Kubičková, Kotěšovcová, 2006)

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Ukazatel úrokového krytí vyjadřuje, kolikrát zisk převyšuje placené úroky. Jestliže je ukazatel roven 1, tak na zaplacení úroků je potřeba celý zisk. (Sedláček, 2009)

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{\text{zisk (před odečtením úroků a daní)}}{\text{nákladové úroky}}$$

3.4.4 Bonitní a bankrotní modely

Bonitní a bankrotní modely slouží k odhadnutí finanční situace firmy a pomáhají bankovním institucím s rozhodnutím, zda firmě půjčit či ne.

Kralickův rychlý test

Tento bodový systém byl vyvinut v roce 1990 a je založen na přidělování bodů firmě podle výsledných hodnot čtyř vybraných ukazatelů. Mezi ukazatele patří kvóta vlastního kapitálu, doba splácení dluhu z cash flow, rentabilita tržeb a rentabilita aktiv. První dva ukazatele zachycují finanční stabilitu firmy.

„Na základě dosažených hodnot za jednotlivé ukazatele se firmě přidělí body (podle dále uvedeného schématu) a výsledná známka se stanoví jako prostý aritmetický průměr bodů za jednotlivé ukazatele.“ (Kislingerová, Hnilica, 2005, s. 77)

Tabulka 2: Hodnocení Kralickova rychlého testu

Ukazatele	Výborně	Velmi dobře	Dobře	Špatně	Ohrožení
	1	2	3	4	5
Kvóta vlastního kapitálu	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
Doba splácení dluhu z CF	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
Cash flow v tržbách	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
ROA	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

Zdroj: Kislingerová, Hnilica, 2005

Altmanův index důvěryhodnosti

Altmanův index důvěryhodnosti patří mezi bankrotní modely.

$$Z = 0,717 \times \frac{\text{čistý pracovní kapitál}}{\text{aktiva}} + 0,847 \times \frac{\text{nerozdělený zisk minulých let}}{\text{aktiva}} + 3,107 \times \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} + 0,42 \times \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí zdroje}} + 0,998 \times \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

(Zdroj: Scholleová, 2008)

Podle výsledné hodnoty koeficientu Z můžeme podnik zařadit do tří skupin. Pokud je koeficient menší než 1,23, podnik se nachází v pásmu bankrotu a je ohrožen vážnými finančními problémy. Naopak, má-li faktor hodnoty vyšší než 2,9, nachází se v pásmu prosperity. Zóna mezi těmito dvěma hodnotami je nazývána jako „šedá zóna.“ (Scholleová, 2008)

IN 05

Jelikož je Altmanův index důvěryhodnosti zkonstruován pro americké podniky, byl vyvinut index IN 05, který zohledňuje české podmínky.

$$\text{IN 05} = 0,13 \times \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí zdroje}} + 0,04 \times \frac{\text{EBIT}}{\text{náklad. úroky}} + 3,97 \times \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} + 0,21 \times \frac{\text{výnosy}}{\text{aktiva}} + 0,09 \times \frac{\text{ob. aktiva}}{\text{krátk. závazky}}$$

(Zdroj: Scholleová, 2008)

Pokud je firma nezádlužená nebo zadlužená málo, je třeba hodnotu ukazatele EBIT/úrokové krytí omezit hodnotou 9. Podle toho, kolik index vyjde, je možné předpovídat budoucí vývoj. Je-li IN 05 menší než 0,9, podnik s pravděpodobností 86 % spěje k bankrotu. Naopak vyjde-li index větší než 1,6, podnik je s pravděpodobností 67 % finančně zdravý. Mezi těmito hodnotami je pásma šedé zóny stejně jako u Altmanova indexu. (Scholleová, 2008)

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika podniku ZOD Mrákov

4.1.1 Historie a vznik

Zemědělské obchodní družstvo Mrákov se nachází v jižní části okresu Domažlice asi 6 km od tohoto města. Zaměřuje se na zemědělskou a přidruženou výrobu. V Mrákově bylo JZD založeno na podzim roku 1952. V prosinci 1959 se konaly „slučovací schůze“ a výsledkem bylo posílení JZD Mrákov o JZD Starý Klíčov, JZD Mlýneček a později JZD Smolov. Rozhodující byl rok 1968, kdy bylo zákonným opatřením vlády stanoveno poskytování stejných sociálních dávek a stejného důchodového zabezpečení družstevních rolníků jako u ostatních pracujících. Toto opatření zásadním způsobem pomohlo k získání mladých lidí do družstev. V důsledku pokračující konsolidace družstev se začala v okrese organizovat takzvaná kooperační střediska, která vyústila ve druhou etapu slučování. Slučovací schůze se konala 13. 12. 1974 a po schválení radou ONV Domažlice dne 4. 4. 1975 – usnesení č. 111 došlo ke sloučení JZD Mrákov, JZD Tlumačov a JZD Stráž v jeden ekonomický celek JZD Hraničář Mrákov. Výměra zemědělské půdy činila 2 836 ha a nově vzniklé družstvo v té době patřilo mezi největší zemědělské podniky okresu Domažlice. 11. 12. 1992 proběhla transformační schůze zároveň s volbou představenstva a kontrolní komise a JZD Hraničář Mrákov bylo transformováno na družstvo vlastníků – Zemědělské obchodní družstvo Mrákov.

4.1.2 Základní údaje

Podnik zaměstnává 137 zaměstnanců. V současné době podnik hospodaří na 2 470 ha zemědělské půdy, z toho je zhruba 960 ha luk.

Nejvyšším orgánem společnosti je členská schůze a statutárním orgánem je představenstvo. Za družstvo jedná vůči třetím osobám předseda nebo místopředseda, popř. jakýkoliv jiný člen představenstva, který k tomu bude předsedou či místopředsedou pověřen. Je-li pro právní jednání předepsaná písemná forma, připojí podpis předseda či místopředseda a ještě alespoň jeden člen představenstva anebo dva pověřené členové představenstva. Zapisovaný základní kapitál činí 35 000 000 Kč, základní členský vklad

fyzické osoby činí 120 000 Kč a právnické osoby činí 500 000 Kč a tyto vklady jsou splatné před vznikem členství.

V obchodním rejstříku je firma zapsána takto:

Datum zápisu: 15. května 1975

Spisová značka: DrXXIV 1492 vedená u Krajského soudu v Plzni

Obchodní firma: Zemědělské obchodní družstvo Mrákov

Sídlo: Mrákov 21, okres Domažlice

Identifikační číslo: 001 15 649

Právní forma: Družstvo

4.1.3 Předmět podnikání

- zemědělská výroba a zpracování zemědělských produktů
- silniční motorová doprava
- zámečnictví
- truhlářství
- hostinská činnost
- přípravné práce pro stavby
- ubytovací služby
- velkoobchod
- maloobchod se smíšeným zbožím
- provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy
- opravy silničních vozidel
- výroba pilařská a impregnace dřeva
- nákup, prodej a skladování zkapalněných uhlovodíkových plynů v tlakových nádobách, včetně jejich dopravy

4.1.4 Struktura zemědělské výroby

Podnik se zaměřuje především na rostlinnou a živočišnou výrobu. V rostlinné výrobě se zaměřuje na pěstování řepky, pšenice, ječmene ozimého a jarního, máku a kukuřice. Značná část produkce slouží jako krmivo pro rozsáhlý chov skotu.

Struktura plodin:

350 ha řepky

330 ha pšenice

200 ha jarního ječmene

150 ha ozimého ječmene

60 ha máku

420 ha kukuřice

V živočišné výrobě je v tomto podniku hlavní produkce mléka, které produkují 2 stáda holštýnského skotu, a hovězího masa. Celkem je zde chováno asi 900 dojných krav a k tomu odpovídající počet telat, jalovic a hovězího žíru. Vepřové maso je ve vlastní porážce zpracováváno v menší míře.

4.1.5 Personální struktura

Předseda představenstva – Ing. Josef Jírovec

Ekonom – Ing. Jiří Schamberger

Agronom, farma Stráž – Václav Kůstka

Agronom, farma Mrákov – Jiří Růžek

Agronom, vedoucí dopravy, provoz bioplynové stanice – Ing. Pavel Kupilík

Hlavní zootechnik (skot + prasata) – Ing. Jan Randa

Vedoucí kovovýroby, výroby ekobriket a dřevovýroby – Ing. Karel Stauber

4.2 Finanční analýza ZOD Mrákov

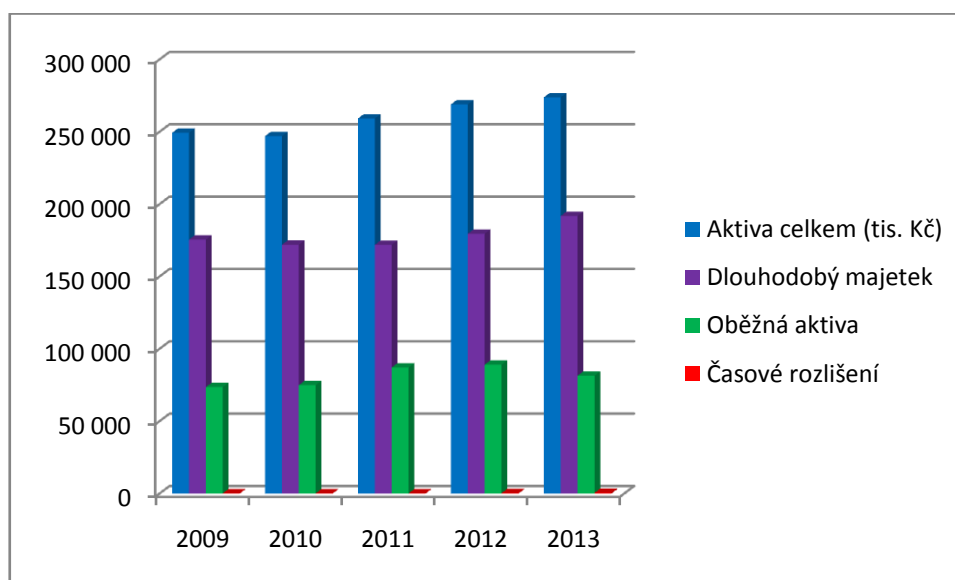
Jako zdroj finanční analýzy byly použity rozvahy a výkazy zisku a ztráty Zemědělského obchodního družstva Mrákov za roky 2009 – 2013.

4.2.1 Horizontální analýza

V této kapitole je popsána horizontální analýza rozvahy (aktiv a pasiv) a výkazu zisku a ztráty.

Horizontální analýza rozvahy

Obrázek 1: Vývoj aktiv v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Celková aktiva měla rostoucí trend až na rok 2010, kdy meziročně klesla na hodnotu 247 089 tis. Kč. Nejvyšší hodnota aktiv byla v roce 2013, kdy oproti minulému roku vzrostla o 1,82 %.

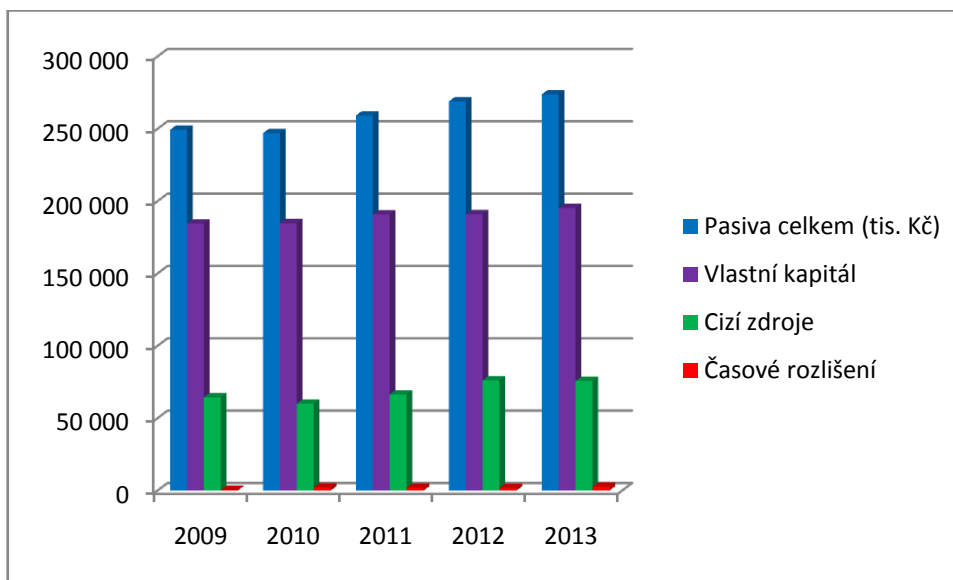
Dlouhodobý majetek měl od roku 2012 rostoucí charakter. Důvodem byl nárůst dlouhodobého hmotného majetku v roce 2013, kdy vzrostla především položka nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku z důvodu rozestavěné stáje. Oproti tomu dlouhodobý nehmotný majetek výrazně klesal. Příčinou byl odpis v důsledku vyřazení dále nevyužívaného softwaru. Pokles dlouhodobého majetku v roce 2010 byl zapříčiněn meziročním poklesem dlouhodobého finančního majetku o 97,59 % na hodnotu 28 tis. Kč.

K akciovému podílu družstva ve společnosti AGROSTAV Horšovský Týn a.s., u níž bylo zahájeno insolvenční řízení, byla vytvořena opravná položka ve výši nominální hodnoty tohoto akciového podílu. V roce následujícím dlouhodobý finanční majetek vzrostl na hodnotu 5 128 tis. Kč, jelikož v roce 2011 družstvo poskytlo společnosti BIOENERPO s.r.o. dlouhodobou půjčku ve výši 11 300 tis. Kč. V tomto roce dlužník splatil část poskytnuté půjčky ve výši 6 200 tis. Kč a zbylá část byla splacena v letech 2012 - 2013.

Oběžná aktiva postupně meziročně rostla až do roku 2012. Za rok 2013 došlo k meziročnímu poklesu o 8,55 %. Tento pokles byl zapříčiněn především poklesem krátkodobého finančního majetku, který měl po celou dobu kolísavý charakter. V roce 2011 došlo k výraznému meziročnímu nárůstu zásob o 38,39 %, který byl způsobený růstem stavu zásob vlastních výrobků. Výrobky jsou převážně zastoupeny produkty z rostlinné výroby, jejichž hodnota zásob závisí na výši dosažené sklizně a na podílu vlastní spotřeby výrobků. Podnik významnou část své rostlinné produkce prodává své dceřiné společnosti provozující bioplynovou stanici. Krátkodobé pohledávky se po celé sledované období pohybovaly ve srovnatelné úrovni. Krátkodobý finanční majetek klesal trvale až do roku 2011. V roce 2012 došlo k významnému meziročnímu zvýšení o 376,51 %. Tato položka je velmi závislá na aktuálním stavu úhrad pohledávek za odběrateli a na stavu přijatých dotací.

Časové rozlišení bylo tvořeno především náklady příštích období, se pohybovaly mezi 100 tis. a 200 tis. Kč a zahrnovaly převážně časové rozlišení pojistných nákladů. Příjmy příštích období vzrostly až v roce 2013. S ohledem na celkovou hodnotu aktiv firmy je podíl časového rozlišení ve všech sledovaných obdobích nevýznamný.

Obrázek 2: Vývoj pasiv v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Stejně jako aktiva, pasiva v roce 2010 klesla a od té doby postupně stoupala. Pokles byl způsoben snížením cizích zdrojů o 6,79 %.

Vlastní kapitál měl po celé sledované období rostoucí charakter. Naproti tomu docházelo k postupnému snižování základního kapitálu a to z těchto důvodů:

- výplata majetkových podílů členům družstva z důvodu ukončení jejich členství
- vypořádání dědictví po zemřelých členech družstva výplatou jejich podílu dědicům

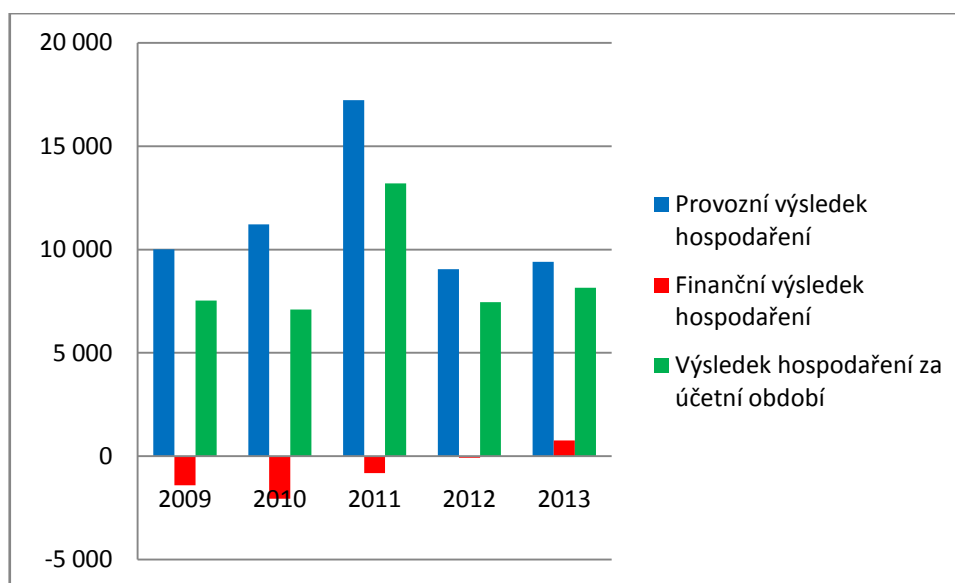
Trvale rostl nedělitelný fond. Výsledek hospodaření minulých let byl po celou dobu na stejné úrovni, až v roce 2013 narostl o 561 tis. Kč v položce jiný výsledek hospodaření minulých let v důsledku změny metodiky vykazování.

Cizí zdroje meziročně klesly v roce 2010 a od té doby opět rostly až do roku 2012, v roce následujícím mírně poklesly. Na pokles v roce 2010 mělo vliv snížení stavu rezerv o 84,08 % (z 8 506 tis. Kč na 1 354 tis. Kč). V dalším roce rezervy dále klesaly až k nulové hodnotě v roce 2012. Rezervy byly vytvářeny především na opravy hmotného majetku a postupně byly při realizaci oprav rozpouštěny. Dále byla vytvořena rezerva na daň z příjmů ve výši 1 626 tis. Kč, která byla vytvořena z důvodu brzkého uzavření roku 2009 a možných budoucích výnosů a nákladů ovlivňujících výši daně z příjmů roku 2009.

V roce 2011 došlo k meziročnímu nárůstu dlouhodobých závazků o 18,38 % a krátkodobých závazků o 28,86 %. V následujících letech se krátkodobé závazky snižovaly. V roce 2012 došlo k meziročnímu navýšení bankovních úvěrů o 146,89 %. Nárůst byl v položce dlouhodobých bankovních úvěrů, které byly čerpány na financování výstavby silážních žlabů. Ostatní pasiva zaznamenala meziroční nárůst v roce 2010 z hodnoty 423 tis. Kč na hodnotu 2 234 tis. Kč. Na tomto zvýšení se podílel výhradně nárůst výnosů příštích období. Društvo zatížilo za úplatu své pozemky věcným břemenem ve prospěch vlastníka solární elektrárny pro zajištění jejího provozu a údržby na dobu 20 let. Úplata za věcné břemeno byla poskytnuta jednorázově a bude rozpouštěna do výnosů po dobu trvání věcného břemene.

Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Obrázek 3: Vývoj výsledku hospodaření v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Tržby za prodej zboží byly tvořeny výhradně prodejem pohonných hmot na podnikové čerpací stanici. Tržby za prodej zboží měly rostoucí charakter až do roku 2011, především z důvodu nárůstu cen pohonných hmot. V roce následujícím došlo k meziročnímu poklesu tržeb o 24,65 %, který byl způsoben omezením provozní doby na čerpací stanici a snížením prodeje působením nedaleké konkurenční čerpací stanice ze sítě TANK ONO, s.r.o. Tržby je nutné sledovat ve vzájemném vztahu s náklady vynaloženými

na prodej zboží. Společně totiž tyto dvě položky vytváří obchodní marži. Stejně jako u tržeb došlo u obchodní marže v roce 2012 k poklesu a to o 61,01 %.

Nejpodstatnější složkou výkonů jsou tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. Tato položka měla po sledované období rostoucí tendenci a v roce 2012 byla nejvyšší. V tomto roce se zobchodovala část rostlinné produkce z roku 2011, vzrostly ceny mléka a byly také vyšší ceny za rostlinnou produkci. Jednou z významných položek ovlivňujících dosahované tržby je výše vynaložených nákladů, tj. výkonová spotřeba, která přímo působí na výši dosahované produkce. Výkonová spotřeba je tvořena spotřebou materiálu a energie a vynaloženými náklady na služby. Nárůst nákladů na služby v roce 2012 způsobilo zvýšení sazeb za pachtovné a vyšší náklady na opravy a udržování hmotného majetku.

V roce 2011 družstvo prodalo starší sklízecí řezačku na pícniny. Tím vzrostly tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu na hodnotu 8 139 tis. Kč.

Významnou složkou provozního výsledku hospodaření byly ostatní provozní výnosy, které zahrnovaly přijaté dotace z Evropské unie a z národních zdrojů. Tato položka byla během let meziročně na srovnatelné úrovni a nekolísala.

Provozní výsledek hospodaření se po celé období pohyboval ve srovnatelné úrovni, kromě roku 2011, kdy dosáhl hodnoty 17 221 tis. Kč. V tomto roce byl výsledek ovlivněn prodejem dlouhodobého hmotného majetku.

Finanční výsledek hospodaření se pohyboval v záporných hodnotách a v roce 2010 jeho hodnota klesla na -2 055 tis. Kč. Od roku 2011 začala jeho hodnota růst až do roku 2013, kdy činil 758 tis. Kč. V tomto roce vzrostla hodnota ostatních finančních výnosů.

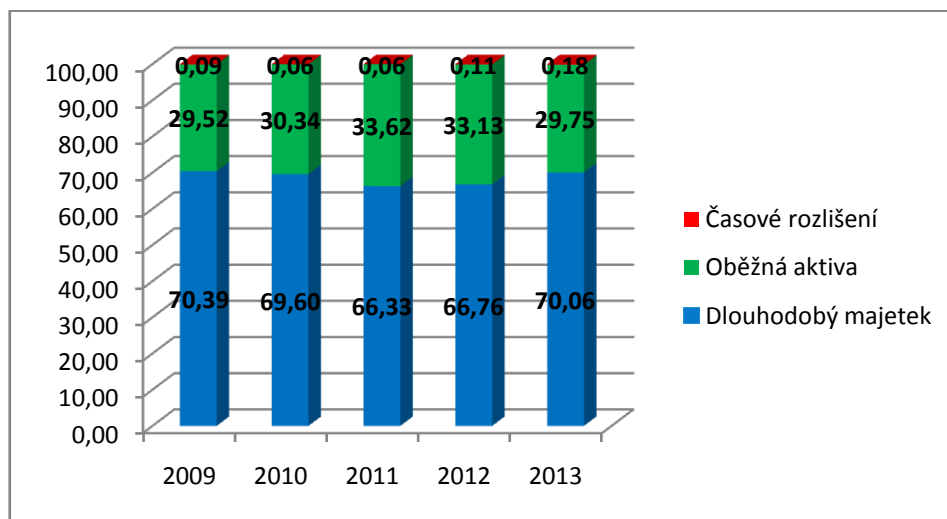
V celém sledovaném období dosahovalo ZOD Mrákov kladného hospodářského výsledku. Jak je patrné z grafu, v roce 2011 došlo k meziročnímu zvýšení výsledku hospodaření a to o 86 %. V roce 2012 klesl zisk opět na původní hodnoty a následující rok došlo k nárůstu o 9,34 %.

4.2.2 Vertikální analýza

Tato kapitola popisuje výsledky vertikální analýzy rozvahy (aktiv a pasiv) a výkazu zisku a ztráty.

Vertikální analýza rozvahy

Obrázek 4: Vertikální analýza aktiv v letech 2009 – 2013 (v %)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

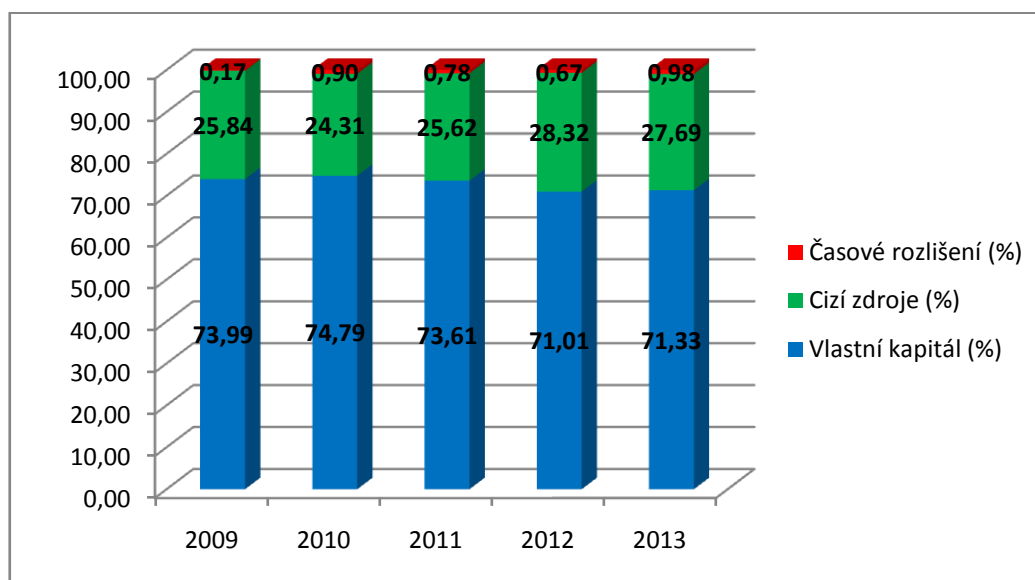
Hlavní složku aktiv tvořil dlouhodobý majetek. Po celou dobu sledování neklesl jeho podíl pod 66 %. Největší část dlouhodobého majetku zaujímal dlouhodobý hmotný majetek, kde nejvýraznější položkou byly stavby, jejichž nettohodnota za celé období neklesla pod 100 mil. Kč. Další část dlouhodobého hmotného majetku tvořily samostatné movité věci a soubory movitých věcí, jejichž hodnota se pohybovala okolo 40 mil. Kč. Jelikož se jedná o zemědělský podnik, tak třetí a čtvrtou položkou, které měly značný podíl na dlouhodobém hmotném majetku, byly pozemky a dospělá zvířata. Podíl dlouhodobého nehmotného majetku byl vzhledem k celkové výši dlouhodobého majetku nevýznamný a nepřekročil 0,5 %.

Oběžná aktiva tvořila minoritní podíl, který se pohyboval v úrovni 30 % celkových aktiv. Největší část oběžného majetku zaujímal zásoby, které dosáhly nejvyšší hodnoty v roce 2011 a to 60 592 tis. Kč. V tomto roce došlo k výraznému nárůstu zásob výrobků na 27 036 tis. Kč. V tomto roce dosáhl podíl oběžného majetku na celkových aktivech nejvyššího podílu za sledované období. V položce zásob byla nejvíce zastoupena kategorie

mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny. Druhou největší částí oběžných aktiv po zásobách byly krátkodobé pohledávky, především pohledávky z obchodních vztahů. Hodnota těchto pohledávek se držela na srovnatelné úrovni a nebyly patrné významné výkyvy. Krátkodobý finanční majetek tvořily hlavně peníze na účtech v bankách. Výše krátkodobého finančního majetku střídavě rostla a klesala.

Struktura časového rozlišení byla tvořena převážně náklady příštích období. Příjmy příštích období převažovaly pouze v roce 2013. Celkově položka časového rozlišení tvořila minimální podíl na celkových aktivech. Nejvyšší byla v roce 2013, kdy zaujímala 0,18 %, tedy 504 tis. Kč.

Obrázek 5: Vertikální analýza pasiv v letech 2009 – 2013 (v %)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu, hlavní složkou pasiv byl vlastní kapitál, který v roce 2010 tvořil 74,79 % z celkové hodnoty pasiv. Za celých sledovaných pět let neklesl podíl vlastního kapitálu pod 70 %. Největší část vlastního kapitálu tvořil základní kapitál, který ale s postupem let klesal. Pokles nebyl prudký, a proto to nijak výrazně neovlivňovalo podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech. Kapitálové fondy zůstávaly po celou dobu neměnné (12 985 tis. Kč). Druhou nejvýznamnější složkou vlastního kapitálu byly fondy tvořené ze zisku, především nedělitelný fond. Jejich podíl každým rokem stoupal a v roce 2013 tvořily 31,04 % z celkové hodnoty pasiv. Kolísání výsledku hospodaření běžného

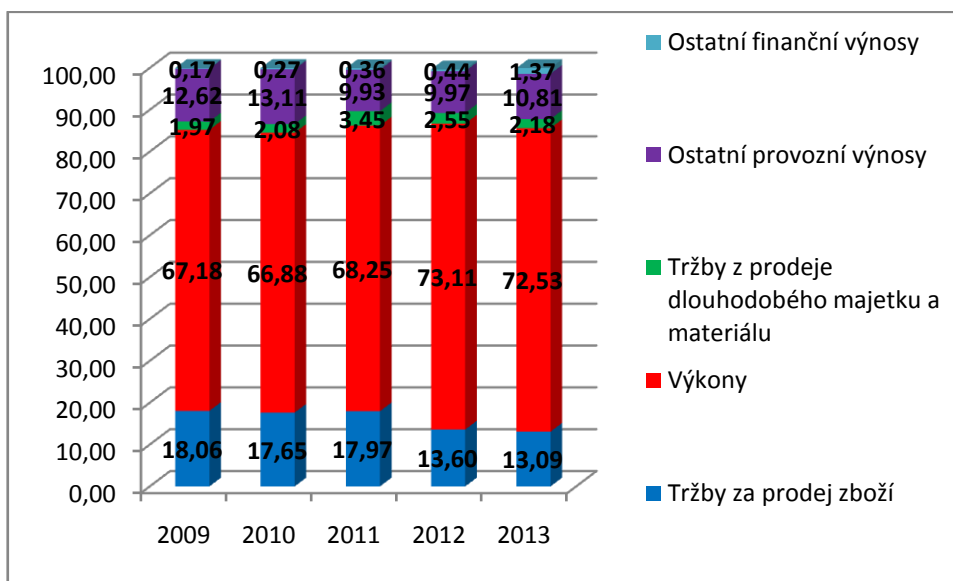
účetního období neměl podstatný vliv na změnu podílu vlastního kapitálu na celkových pasivech. Nejvyšší podíl výsledku hospodaření běžného účetního období činil 5,09 % z celkových pasiv a byl dosažen v roce 2011.

Cizí zdroje se na celkových pasivech podílely v průběhu let 24 – 30 %, kdy nejvyššího podílu dosahovaly krátkodobé závazky. Krátkodobé závazky byly tvořeny zejména závazky z obchodních vztahů a dále pak závazky k zaměstnancům (mzdy) a závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění. Další položkou cizích zdrojů byly čerpané bankovní úvěry, k jejichž nárůstu došlo v roce 2012 a v roce 2013, kdy tvořily 10,26 % z celkových pasiv. Poslední sledovanou oblastí z cizích zdrojů jsou rezervy, jejichž podíl na celkových pasivech byl 3,41 % v roce 2009. Jedná se o rezervy vytvořené na opravy dlouhodobého majetku a na daň z příjmu. Tyto rezervy byly v průběhu let postupně čerpány a v roce 2012 dosáhly nulové hodnoty.

Časové rozlišení mělo na celkových pasivech minoritní podíl a s ohledem na celkovou hodnotu pasiv nemělo významný vliv. Jeho nejvyšší podíl na celkových pasivech byl dosažen v roce 2013 a činil 0,98 %. V tomto období vzrostly obě jeho složky – výdaje příštích období a výnosy příštích období.

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

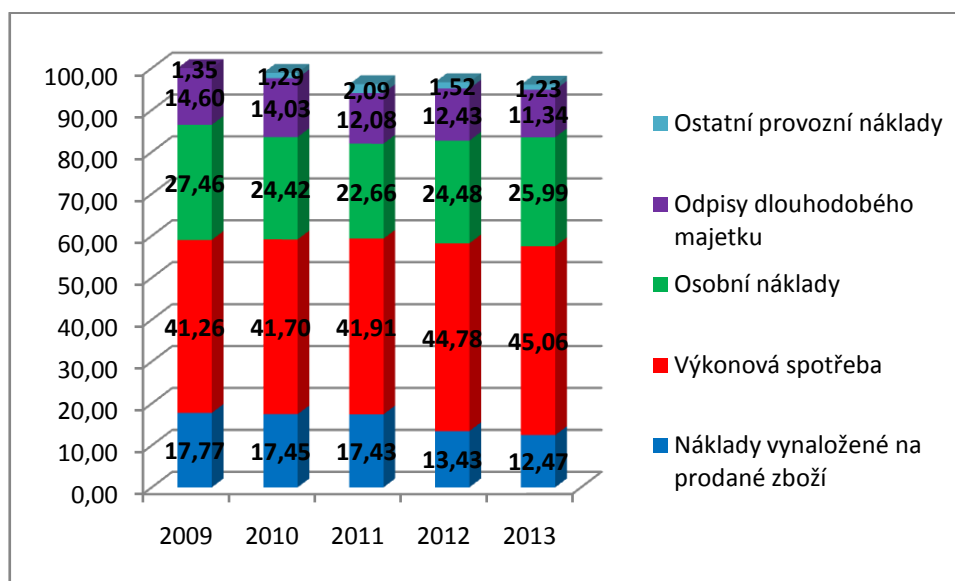
Obrázek 6: Vertikální analýza výnosů v letech 2009 – 2013 (v %)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Grafické znázornění ukazuje, že největší podíl na výnosech měly výkony a z nich především tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Tento podíl byl největší v roce 2012, kdy dosahoval 73,11 %, kdy tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb dosáhly hodnoty 171 970 tis. Kč. Druhou nejvíce zastoupenou položkou jsou tržby za prodej zboží, které ovšem v letech 2012 – 2013 poklesly a jejich podíl na celkových výnosech byl 13,09 % v roce 2013. Nejvyššího podílu dosáhly v roce 2009 a to 18,06 % (34 101 tis. Kč). Třetí nejvyšší podíl na celkových výnosech tvoří ostatní provozní výnosy. Jejich podíl byl nevyšší v roce 2010 (13,11 %). Od té doby kolísaly kolem hodnoty 10 %. Podíl tržeb z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu na celkových výnosech postupně rostl až na hodnotu 3,45 % v roce 2011. Od roku 2012 jejich podíl postupně klesal. Ostatní finanční výnosy ani výnosové úroky nedosahovaly z pohledu celkových výnosů významnějších hodnot.

Obrázek 7: Vertikální analýza nákladů v letech 2009 – 2013 (v %)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Z vertikální analýzy nákladů lze vypočítat, že po dobu pěti let tvořila majoritní podíl výkonová spotřeba. Její podíl postupně rostl z hodnoty 41,26 % v roce 2009 a v roce 2013 dosahoval hodnoty 45,06 %. V této položce převažuje spotřeba materiálu a energie, která má také rostoucí charakter a bez které by nemohly být vytvořeny výkony v podobě vlastních výrobků a služeb.

Druhou nejvíce zastoupenou položkou celkových nákladů byly v letech 2009 - 2013 osobní náklady, jejichž podíl se pohyboval mezi 20 až 30 %. Osobní náklady tvořily mzdy, odměny členům orgánů družstva, náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a sociální náklady. Největší část osobních nákladů tvořily mzdy, jejichž hodnota byla 39 834 tis. Kč v roce 2012.

Náklady vynaložené na prodané zboží se pohybovaly téměř na stejné úrovni jako odpisy dlouhodobého majetku. Náklady na prodané zboží měly stejně jako tržby z prodeje zboží rostoucí charakter až do roku 2011. V tomto roce dosáhly hodnoty 38 857 tis. Kč.

Podíl ostatních provozních nákladů na celkových nákladech nebyl za celé období významný. Jeho hodnota se pohybovala mezi 1 až 2 %. Nejvyšší podíl této položky na celkových nákladech byl v roce 2011 (2,09 %).

4.2.3 Zlatá pravidla

Horizontální a vertikální analýzu je vhodné doplnit o výpočty bilančních pravidel. Mezi ně se řadí zlaté bilanční pravidlo, pari pravidlo a pravidlo vyrovnaní rizika.

Zlaté bilanční pravidlo

Tabulka 3: Zlaté bilanční pravidlo (tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Dlouhodobý majetek	175 525	171 986	171 948	179 571	191 870
Dlouhodobý kapitál	211 234	212 828	216 786	232 731	238 559
Oběžný majetek	73 619	74 961	87 152	89 102	81 486
Krátkodobý cizí kapitál	29 616	31 099	39 882	34 530	32 951

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Podle zlatého bilančního pravidla by měl být dlouhodobý majetek financován dlouhodobými zdroji, tedy vlastním kapitálem a dlouhodobými cizími zdroji a krátkodobý majetek z krátkodobých zdrojů.

Během všech sledovaných období podnik uplatňoval konzervativní financování, což znamená, že využíval dlouhodobý kapitál i k financování oběžného majetku. Tento způsob financování je dražší, ale bezrizikový.

Pari pravidlo

Tabulka 4: Pari pravidlo (tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Dlouhodobý majetek	175 525	171 986	171 948	179 571	191 870
Vlastní kapitál	184 503	184 799	190 821	191 000	195 350

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Kritérium pari pravidla, aby bylo využíváno nejvýš tolik vlastního kapitálu, kolik může být uloženo do dlouhodobého majetku, nebylo splněno v žádném roce. Znamená to, že nezbýval prostor pro financování dlouhodobého majetku cizím kapitálem.

Pravidlo vyrovnání rizika

Tabulka 5: Pravidlo vyrovnání rizika (tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Vlastní kapitál	184 503	184 799	190 821	191 000	195 350
Cizí zdroje	64 430	60 056	66 410	76 178	75 835
Podíl vlastního kapitálu	74,12%	75,47%	74,18%	71,49%	72,04%

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

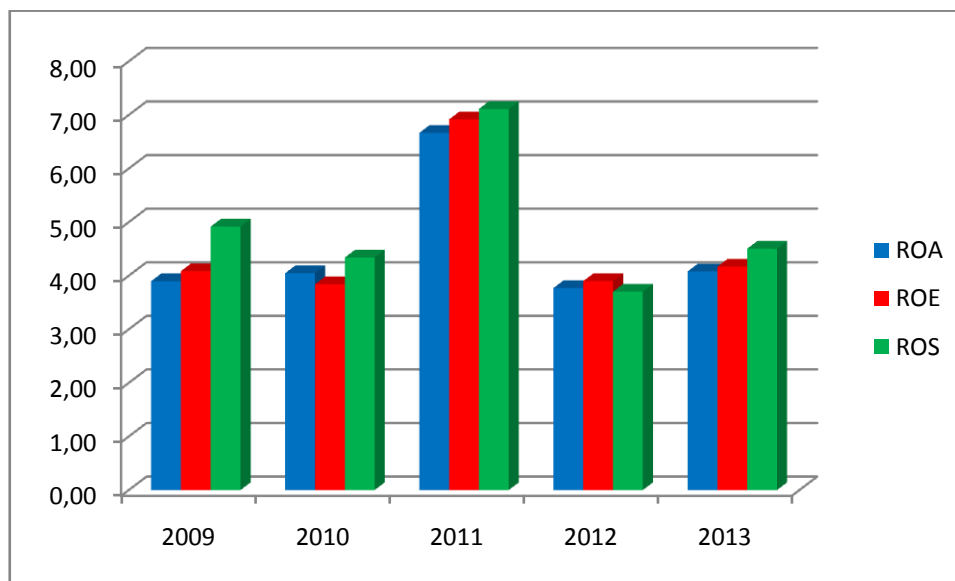
Pravidlo vyrovnání rizika udává, aby vlastní zdroje převyšovaly cizí kapitál. Podmínka tohoto pravidla, tedy aby alespoň 50 % kapitálu bylo vlastního, byla u sledovaného podniku splněna. Nejnižší podíl vlastního kapitálu byl 71,49 % v roce 2012, z čehož je zřejmé, že problém se splněním pravidla vyrovnání rizika nehrozí.

4.2.4 Analýza poměrovými ukazateli

Poměrové ukazatele, pomocí nichž bude provedena analýza, jsou rentabilita, likvidita, aktivita a zadluženost. Jejich vývoj v čase je zaznamenán v grafech.

Ukazatele rentability

Obrázek 8: Vývoj rentability v letech 2009 – 2013

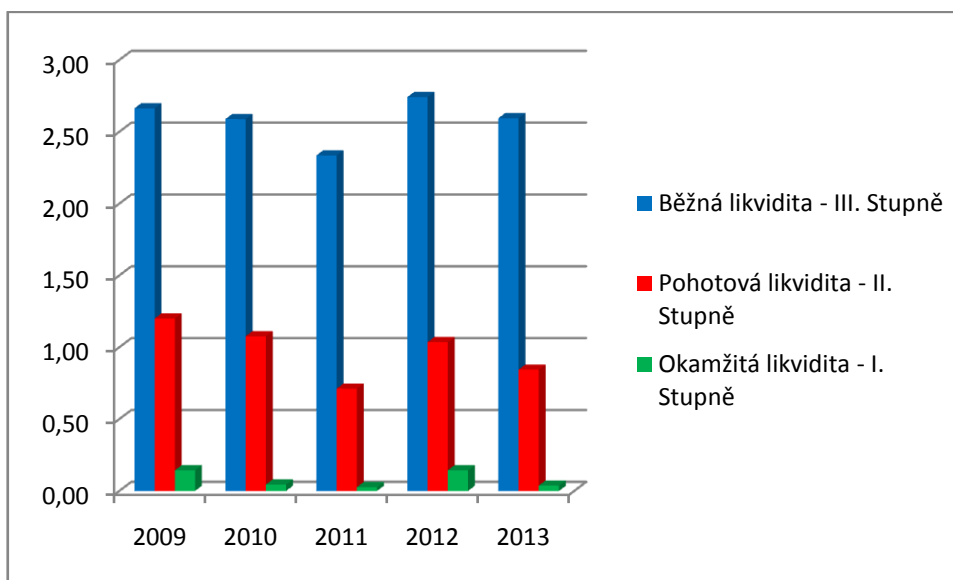
Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Prvním zmíněným poměrovým ukazatelem je rentabilita, která je ovlivněna ziskem družstva. ZOD Mrákov dosahovalo ve všech letech zisku, proto se hodnoty rentability pohybovaly v kladných hodnotách. Do analýzy byly zařazeny rentabilita aktiv (ROA), rentabilita vlastního kapitálu (ROE) a rentabilita tržeb (ROS). Ukazatel ROA odráží, jakého efektu bylo dosaženo z celkových aktiv. Kromě roku 2011, kdy se rentabilita aktiv zvýšila na hodnotu 6,67 %, se ROA pohybovala na srovnatelné úrovni. V roce 2012 klesla na nejnižší hodnotu 3,77 % z důvodu zvýšení celkové hodnoty aktiv. Rentabilita nedosahovala vysokých hodnot, protože podnik vlastní velké množství aktiv, zvláště pak dlouhodobého hmotného majetku. Vyšší hodnota rentability (6,67 %) v roce 2011 byla dána zvýšením EBITu. Rentabilita vlastního kapitálu sleduje, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu investovanou vlastníky podniku. Téměř ve všech letech byla ROE větší než ROA, což znamená, že výtěžnost celého kapitálu byla menší než vlastního kapitálu. Rentabilita vlastního kapitálu vzrostla v roce 2011, stejně jako ROA, v důsledku zvýšení

čistého zisku ovlivněného mimořádným prodejem dlouhodobého hmotného majetku. Rentabilita tržeb ukazuje, kolik korun zisku podnik vytvoří z jedné koruny tržeb. Během sledovaného období střídavě klesala a rostla v závislosti na vývoji čistého zisku a tržeb v rozmezí hodnot od 3,70 % do 7,11 %.

Ukazatele likvidity

Obrázek 9: Vývoj likvidity v letech 2009 - 2013

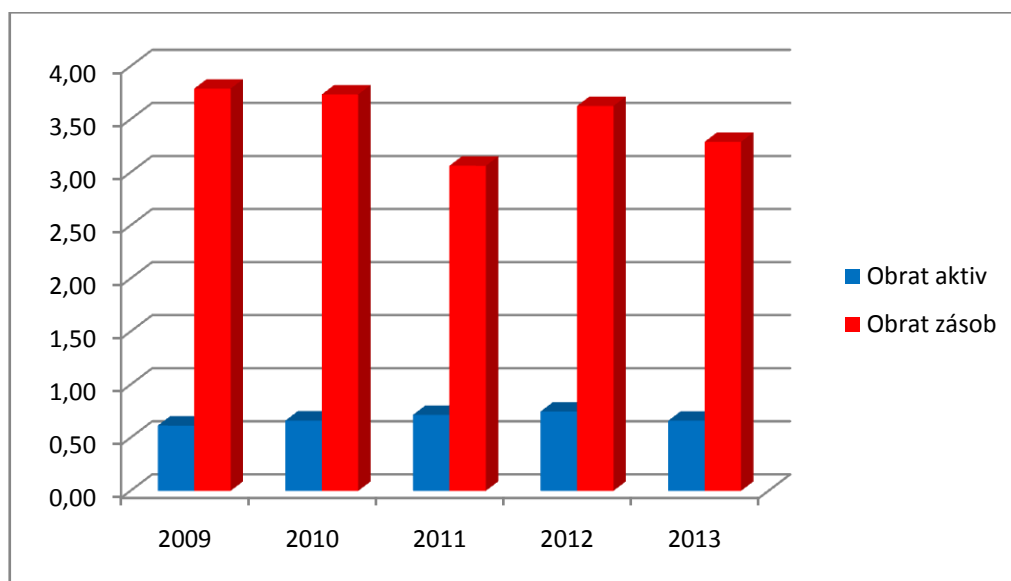

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Pomocí ukazatelů likvidity je zkoumána schopnost podniku hradit krátkodobé závazky krátkodobými aktivy. Okamžitá likvidita ani v jednom roce nedosahovala optimálních hodnot. Optimum jsou hodnoty 0,2 – 0,5 a v tomto případě byla nejvyšší hodnota 0,14 v roce 2009. Následující roky došlo k prudkému poklesu a v roce 2012 okamžitá likvidita opět vzrostla na hodnotu z roku 2009. Důvodem byl kolísavý vývoj krátkodobého finančního majetku a rostoucí krátkodobé závazky. Pohotová likvidita se pohybovala v doporučeném rozmezí 1 – 1,5, kromě roku 2011 (0,71) a 2013 (0,84). Byl to opět následek poklesu krátkodobého finančního majetku a poklesu hodnot krátkodobých pohledávek. Třetím stupněm likvidity je běžná likvidita, u které se k financování krátkodobých závazků využívají i zásoby. Tento ukazatel zcela vyhovoval, jelikož žádný rok neklesl pod doporučenou hodnotu 1,8. Na vyšší hodnoty běžné likvidity pozitivně působily vyšší stavy zásob.

Ukazatele aktivity

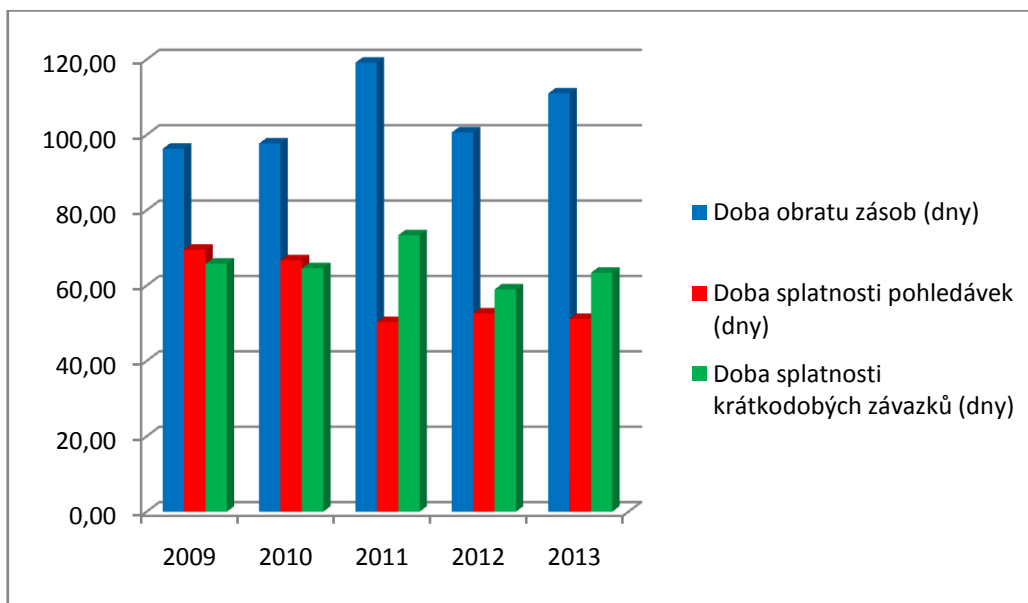
Obrázek 10: Vývoj aktivity v letech 2009 - 2013

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Ukazatele aktivity měří, jak úspěšně využívá management podniku aktiva. Existují dva typy ukazatelů: rychlost obratu a doba obratu. Obratovost říká, kolikrát roční tržby převyšují hodnotu položky, pro kterou je obratovost počítána. Obrat aktiv měl u námi analyzovaného podniku nízké hodnoty z důvodu relativně nízkých tržeb oproti celkovým aktivům. Ukazatel se pohyboval mezi hodnotami 0,5 – 1. Obrat zásob se ve sledovaném období pohyboval na srovnatelné úrovni s výjimkou roku 2011, kdy klesl na hodnotu 3,06 z důvodu zvýšeného stavu zásob. Tento ukazatel udává, kolikrát se zásoby přemění v ostatní formy oběžného majetku.

Obrázek 11: Vývoj aktivity v letech 2009 – 2013 (dny)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Doba obratu udává průměrnou dobu trvání jedné obrátky majetku. Podnik by se měl snažit tuto dobu co nejvíce zkrátit. Doba obratu zásob rostla, což znamená, že zásoby rostly rychleji než tržby. Nejvyšší hodnota byla v roce 2011 (119 dnů). Tato doba udává, jak dlouho jsou zásoby v podniku vázány až do jejich spotřeby nebo jejich prodeje. Doba splatnosti pohledávek udává, jak dlouho jsou odběratelé podniku dlužní. Doba splatnosti pohledávek měla klesající charakter, což splňovalo požadavky na tento ukazatel. K nejvýraznějšímu poklesu došlo během roku 2011 z 67 dnů na 50 dnů. Důvodem byl pokles stavu pohledávek při současném zvýšení tržeb. U doby splatnosti závazků, která udává dobu, po jakou podnik odkládá platbu faktury dodavatelům, bychom také měli požadovat klesající trend. Z grafu je patrné, že tento požadavek byl splněn v roce 2012. V roce 2013 došlo k opětovnému nárůstu ukazatele. Nejvyšších hodnot bylo dosaženo v roce 2011, kdy doba splatnosti závazků byla 73 dnů.

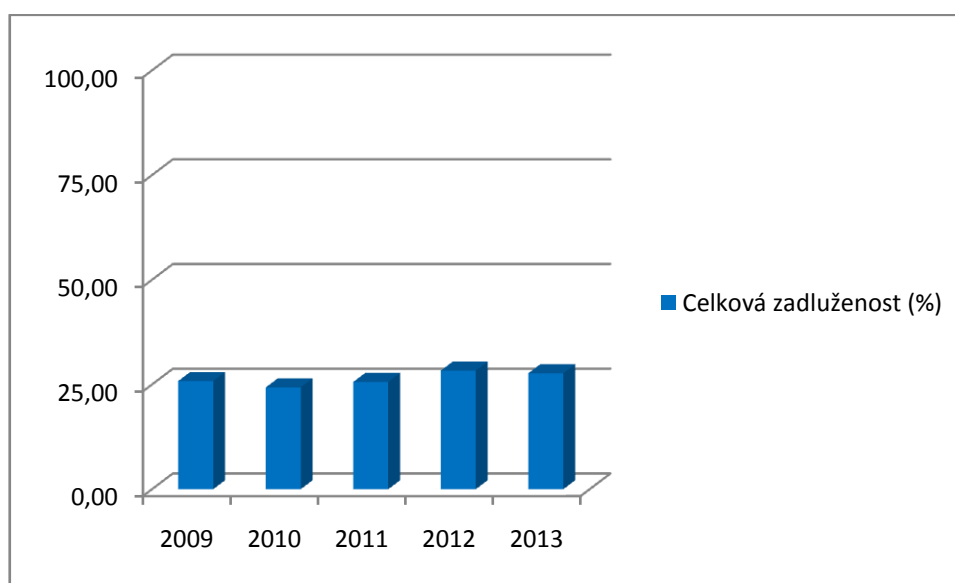
Ukazatele zadluženosti

Tabulka 6: Vývoj zadluženosti v letech 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Celková zadluženost (%)	25,84	24,31	25,62	28,32	27,69
Ukazatel úrokového zatížení (%)	11,46	8,42	5,06	11,48	9,08
Ukazatel úrokového krytí	8,73	11,88	19,75	8,71	11,01

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Obrázek 12: Vývoj celkové zadluženosti v letech 2009 – 2013 (v %)

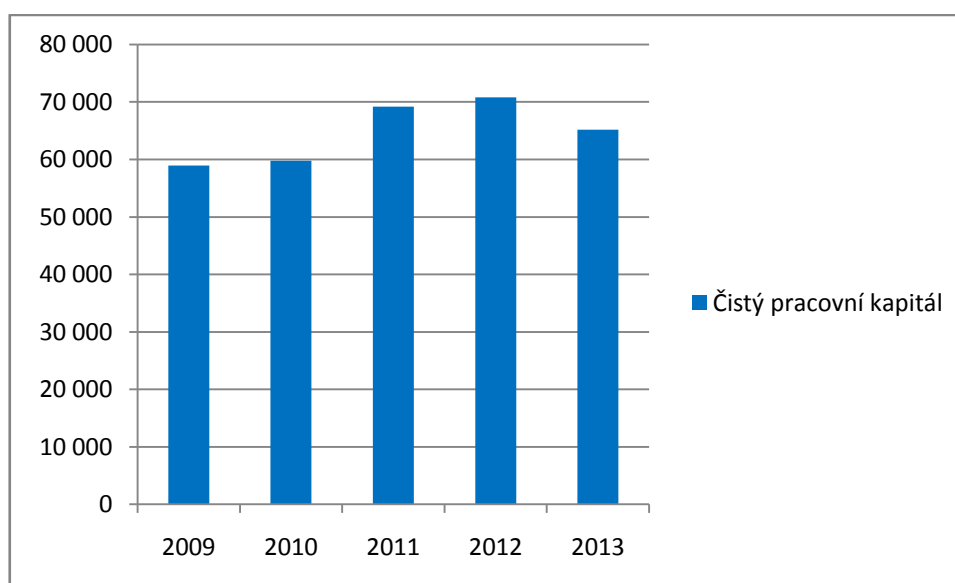
Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Ukazatelé zadluženosti udávají poměr mezi cizími zdroji a celkovými aktivy, dále pak i schopnost hradit náklady dluhu. Z kolika procent je majetek podniku financován cizími zdroji, udává celková zadluženost, která byla poměrně nízká i přes mírný nárůst v roce 2012, kdy hodnota zadluženosti byla 28,32 %. Ukazatel by neměl být vyšší než 50 %, protože nadměrná zadluženost negativně ovlivňuje podmínky pro získání dalších cizích zdrojů. Z grafu je patrné, že podnik takové problémy neměl, jelikož se hodnoty zadluženosti po celé sledované období pohybovaly kolem 25 %. Úrokové zatížení udává, kolik procent zisku odčerpávají úroky z cizího kapitálu. Optimální hodnota je do 10 %, ale za skutečně rizikový stav je považováno překročení 40 %. ZOD Mrákov mělo vyšší hodnotu úrokového zatížení v letech 2009 a 2012, ale zdaleka se nejednalo o rizikové

hodnoty. Úrokové zatížení bylo nejvýše 11,48 %. V ostatních letech se pohybovalo na zcela optimální úrovni. Úrokové krytí udává, kolikrát jsou placené úroky kryty provozním výsledkem hospodaření. Tento ukazatel by měl dosahovat alespoň hodnoty 8 a za rizikovou je považována hodnota 2 a níže. Námi sledovaný podnik dosahoval zcela vyhovujících hodnot úrokového krytí. V roce 2011 dosahoval nejvyšší hodnoty 19,75. Bylo to dáno nárůstem provozního výsledku hospodaření na 17 282 tis. Kč.

4.2.5 Čistý pracovní kapitál

Obrázek 13: Vývoj čistého pracovního kapitálu v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Čistý pracovní kapitál (ČPK) udává, kolik oběžného majetku podniku zůstane, pokud uhradí všechny své krátkodobé závazky. Hodnota ČPK měla po celé sledované období kladné hodnoty a až do roku 2012 měla rostoucí charakter, kdy jeho hodnota dosáhla rekordní úrovně 70 822 tis. Kč. V roce 2013 ČPK mírně klesl na 65 159 tis. Kč. Důvodem byl rychlejší pokles oběžných aktiv (především krátkodobého finančního majetku) v porovnání s poklesem krátkodobých závazků. Kladné hodnoty značí, že pokud by podnik splatil veškeré své krátkodobé závazky, tak by mu zbylo dostatečné množství finančních zdrojů na financování provozu.

4.2.6 Bonitní a bankrotní modely

Bonitní modely

Bonitní modely odrážejí kvalitu firmy podle její výkonnosti. Jedním z nejčastějších bonitních modelů je Kralickův Quicktest.

Tabulka 7: Výstupy Kralickova Quicktestu v letech 2009 - 2013

Hodnocení ZOD	2009	2010	2011	2012	2013
Kvóta vlastního kapitálu	1	1	1	1	1
Doba splácení dluhu z CF	1	1	1	1	1
Cash flow v tržbách	1	1	1	1	1
ROA	4	4	4	4	4
Průměr	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Je zajímavé si povšimnout, že téměř všechny ukazatele dostaly nejvyšší známku, tudíž dosahovaly nejlepších výsledků. Pouze v ukazateli ROA nedosahovalo ZOD Mrákov zcela požadovaných hodnot. Průměrná známka, kterou firma obdržela, byla ve všech hodnocených obdobích 1,75. To lze interpretovat jako dobrý výsledek finančního hospodaření.

Bankrotní modely

Bankrotní modely poskytují odhad ohrožení podniku bankrotem a jsou určeny především pro věřitele, které zajímá schopnost podniku dostát svým závazkům. Nejznámějším bankrotním modelem je Altmanův index důvěryhodnosti. Jelikož je tento index konstruován pro americké podniky, je analýza doplněna o Index IN05, který zohledňuje české podmínky.

Altmanův index důvěryhodnosti

$$Z = 0,717 * X1 + 0,847 * X2 + 3,107 * X3 + 0,42 * X4 + 0,998 * X5$$

Tabulka 8: Výstupy Altmanova indexu důvěryhodnosti v letech 2009 - 2013

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013
Čistý pracovní kapitál / aktiva (X1)	0,169	0,173	0,191	0,189	0,171
HV minulých let / aktiva (X2)	0,002	0,002	0,002	0,002	0,003
EBIT / aktiva (X3)	0,121	0,126	0,207	0,117	0,127
Vlastní kapitál / cizí zdroje (X4)	1,203	1,292	1,207	1,053	1,082
Tržby / aktiva (X5)	0,613	0,661	0,714	0,746	0,659
Z-skóre	2,108	2,254	2,321	2,107	2,041

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Výsledky Altmanova indexu důvěryhodnosti se pohybovaly v šedé zóně, kdy o zdraví firmy nelze jednoznačně rozhodnout. V této situaci je vhodnější zaměřit pozornost na jeho vývoj v čase, nikoliv na absolutní hodnotu Altmanova indexu. U námi sledovaného podniku se hodnota indexu pohybovala v rozmezí 2,041 až 2,254. Výjimkou je rok 2011, kdy hodnota indexu vzrostla na 2,321 z důvodu dosažení vyšší hodnoty ukazatele EBIT vlivem mimořádného zisku z prodeje dlouhodobého hmotného majetku.

Index IN05

$$IN\ 05 = 0,13 * X1 + 0,04 * X2 + 3,97 * X3 + 0,21 * X4 + 0,09 * X5$$

Tabulka 9: Výsledky indexu IN05 v letech 2009 - 2013

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013
aktiva / cizí zdroje (X1)	0,503	0,535	0,507	0,459	0,469
EBIT / nákl.úroky (X2)	0,349	0,360	0,360	0,348	0,360
EBIT / aktiva = ROA (X3)	0,155	0,161	0,265	0,150	0,162
výnosy / aktiva (X4)	0,159	0,172	0,191	0,184	0,174
ob. aktiva / krát. závazky (X5)	0,240	0,233	0,210	0,247	0,234
IN05	1,406	1,460	1,534	1,388	1,399

Zdroj: Vnitropodnikové materiály družstva, vlastní zpracování

Stejně jako v předchozím případě, tak i podle indexu IN05 lze ZOD Mrákov zařadit do šedé zóny. Nicméně podle tohoto výpočtu náš podnik spíše směřoval k horní hranici (1,6), kdy podnik tvoří hodnotu. K této hranici se nejvíce přibližoval v roce 2011, kdy byla hodnota indexu 1,534. Následující rok klesl index na 1,388.

5 Zhodnocení analýzy

Z provedených analýz vyplývá, že se Zemědělské obchodní družstvo Mrákov nachází v dobrém stavu. Zvláště z výsledků bonitních a bankrotních modelů je zřejmé, že družstvu v blízké době nehrozí bankrot a jeho výsledky finančního hospodaření jsou vyhovující. Pozitivem také je, že podnik během celého sledovaného období generoval zisk a nikdy nesměřoval ke ztrátě.

Rentabilita je ve všech sledovaných obdobích kladná díky výše zmíněným plusovým hodnotám zisku. Jednotlivé ukazatele rentability nedosahují příliš vysokých hodnot, neboť aktiva, vlastní kapitál a tržby jsou ve srovnání se ziskem značně vyšší. Z hlediska aktiv by bylo vhodné zhodnotit využitelnost v současné době drženého dlouhodobého hmotného majetku a zvážit prodej zastaralého dlouhodobého hmotného majetku.

Výsledky likvidity jsou pro podnik nevyhovující. Okamžitá likvidita neodpovídá doporučeným hodnotám ani jeden rok ze sledovaného období. Důvodem jsou však dotace, které podnik dostával na přelomu roku, a také záleželo na době, kdy družstvo prodalo rostlinnou produkci. Tržby z rostlinné produkce byly většinou přesouvány do dalšího roku. Zmíněné důvody není možné ovlivnit, a proto nelze doporučit opatření, která by vedla k vyšším hodnotám krátkodobého finančního majetku a zároveň k lepším výsledkům okamžité likvidity.

Zadluženost družstva nabývá nízkých hodnot (maximálně 28,32 %). Z hlediska budoucího vývoje by bylo vhodné v tomto trendu pokračovat.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit finanční situaci Zemědělského obchodního družstva Mrákov za roky 2009 – 2013. Nejdříve byl charakterizován vybraný podnik a následně byly aplikovány jednotlivé metody potřebné pro hodnocení finančního zdraví družstva.

Jako první byla provedena horizontální a vertikální analýza rozvah a výkazů zisku a ztráty, následně byly vyčísleny hodnoty jednotlivých poměrových ukazatelů. Analýza pokračovala aplikací zlatých pravidel financování. Závěrem byla práce doplněna Kralickovým Quicktestem, Altmanovým indexem důvěryhodnosti a indexem IN 05.

Z horizontální analýzy vyplývá, že aktiva i pasiva měla rostoucí charakter. U aktiv to bylo zapříčiněno především zvyšujícím se dlouhodobým majetkem, konkrétně dlouhodobým hmotným majetkem, kde převládaly stavby. Dlouhodobý hmotný majetek tvořil největší část aktiv. Jediný pokles aktiv byl zaznamenán v roce 2010, kdy na společnost AGROSTAV Horšovský Týn, a.s. v níž mělo družstvo akciový podíl, bylo vyhlášeno insolvenční řízení. V důsledku toho družstvo vytvořilo opravnou položku ve výši nominální hodnoty tohoto akciového podílu. Oběžná aktiva vykazovala rostoucí tendenci kromě roku 2013, kdy poklesl krátkodobý finanční majetek. Tato položka byla značně závislá na aktuálním stavu úhrad pohledávek za odběrateli a na stavu přijatých dotací. Pasiva rostla především z důvodu zvyšujícího se vlastního kapitálu. Největší část vlastního kapitálu byla tvořena základním kapitálem, který se však mírně snižoval z důvodu finančního vyrovnání s vystoupivšími členy. Druhá nejvýznamnější položka (nedělitelný fond) tvořící vlastní kapitál se každoročně zvyšovala přidělem z vytvořeného zisku běžného období. Po celé sledované období byl vlastní kapitál hlavní složkou pasiv s podílem na celkových pasivech více než 70 %. Rezervy byly postupně rozpouštěny a od roku 2012 vykazovaly nulovou hodnotu. Družstvo v roce 2012 získalo nové dlouhodobé bankovní úvěry, které byly použity na financování výstavby silážních žlabů. Nejpodstatnější složkou výsledku hospodaření byl provozní výsledek hospodaření, který v roce 2011 vzrostl díky zvyšujícím se tržbám za prodej zboží a vlastních výrobků a služeb a v tomto roce vzrostl především zisk vytvořený prodejem dlouhodobého majetku a materiálu. Tržby za prodej zboží byly výhradně tržby z prodeje pohonných hmot na podnikové čerpací stanici. Tyto tržby od roku 2012 začaly klesat z důvodu omezení

provozní doby na čerpací stanici a snížením prodeje působením nedaleké konkurenční čerpací stanice ze sítě TANK ONO, s.r.o. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb byly tvořeny převážně tržbami za produkty rostlinné výroby. Jako podnik zemědělské prvovýroby získává družstvo finanční podpory z Evropské unie a z národních zdrojů, které jsou zachyceny v položce ostatní provozní výnosy. Za celé sledované období dosahoval podnik kladného výsledku hospodaření s nejvyšší hodnotou v roce 2011. Největší podíl na výnosech měly výkony, konkrétně tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Naproti výkonům stojí výkonová spotřeba, která tvořila majoritní podíl nákladů.

Pravidlo vyrovnání rizika stejně jako zlaté bilanční pravidlo byly splněny. U druhého zmíněného pravidla podnik využíval konzervativní bezrizikové formy financování, tedy že dlouhodobým kapitálem částečně financoval i oběžný majetek. Při pravidlo splněno nebylo, jelikož družstvo drželo více vlastního kapitálu, než bylo dlouhodobého majetku. Nezbýval tedy prostor pro financování dlouhodobého majetku cizími zdroji.

Rentabilita se držela téměř po celé sledované období na srovnatelné úrovni až na rok 2011, kdy rentabilita aktiv, rentabilita vlastního kapitálu i rentabilita tržeb vzrostly z důvodu vyššího zisku. Rentabilita dosahovala poměrně nízkých hodnot, jelikož aktiva, vlastní kapitál a tržby byly ve srovnání s výsledkem hospodaření značně vyšší. Tyto výsledky však neměly negativní vliv na provoz podniku. Výsledky okamžité likvidity nebyly vyhovující ani jeden rok. Důvodem byly nízké hodnoty krátkodobého finančního majetku. Zde velkou roli hrály dotace, které podnik dostával vždy na přelomu roku, a také záleželo na tom, kdy družstvo prodalo rostlinnou produkci, jejíž tržby byly zpravidla přesouvány do dalšího roku. Pohotová likvidita také některé roky nebyla dostačující. Běžná likvidita již plně vyhovovala díky vysokým hodnotám zásob. Doba splatnosti pohledávek v roce 2011 klesla a od tohoto roku byla kratší než doba splatnosti závazků. Tento fakt je pro firmu výhodný s ohledem na tvorbu peněžních prostředků potřebných na financování krátkodobých závazků. Zadluženost podniku se pohybovala na zcela optimální úrovni a za celé sledované období nepřesáhla 30 %. Čistý pracovní kapitál dosahoval po celé sledované období kladných a celkem vysokých hodnot, což je pro firmu vyhovující.

Aplikací bonitních a bankrotních modelů bylo zjištěno, že se podnik pohybuje v šedé zóně. Z výpočtu indexů IN 05 je zřejmé, že směřuje spíše k horní hranici, kdy podnik tvoří hodnotu. Lze tedy jednoznačně konstatovat, že družstvo nespěje k bankrotu. Pomocí bonitního modelu bylo zjištěno, že podnik má dobrý výsledek finančního hospodaření.

Družstvo se nachází v dobrém hospodářském stavu a nehrozí mu v budoucnu problémy. Ani jeden rok ze sledovaného období se nenacházelo ve ztrátě a svým závazkům je schopno dostát. Z hlediska dalšího vývoje firmy by bylo vhodné zhodnotit využitelnost v současné době drženého dlouhodobého hmotného majetku a zvážit prodej zastaralého dlouhodobého hmotného majetku. Dále by bylo pro družstvo vhodné pokračovat v trendu zkracování doby splatnosti pohledávek za účelem získání volných finančních prostředků případně snížení úvěrového zatížení podniku. Družstvo by také mohlo projevit zájem o dotace na investice z programu rozvoje venkova.

7 Seznam použitých zdrojů

1. JÍROVEC, Josef a kol. *Historie a současnost Zemědělského obchodního družstva Mrákov*. Mrákov, 2010
2. KISLINGEROVÁ, Eva, HNILICA Jiří. *Finanční analýza: Krok za krokem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3
3. KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 7. vydání. Praha: Polygon, 1997. ISBN 80-85967-55-3
4. KUBÍČKOVÁ, Dana, KOTĚŠOVCOVÁ., Jana. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. ISBN 80-86754-57-X
5. MRKVIČKA, Josef, KOLÁŘ, Pavel. *Finanční analýza*. 2. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-219-2
6. PATÁK, Milan R. *Finanční analýza v podnikovém finančním rozhodování*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 1999. ISBN 80-7080-369-X
7. RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. Vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 80-247-3308-1
8. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 1. vydání. Brno: Computer Press, a.s., 2009. ISBN 978-80-251-1830-6
9. SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2424-9
10. SŮVOVÁ, Helena a kol. *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. Praha: Bankovní institut, a.s., 1999. ISBN 80-7265-027-0

Internetové zdroje:

11. Účetní závěrka 2009 - rozvaha. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sběrka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=599b5e1b4fee4cb89bedd1898004c51d>

12. Účetní závěrka 2009 - výkaz zisků. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=6b37134cc0e24ef4830797137efdd156>
13. Účetní závěrka 2009 - příloha. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=917653bf08204c93a1e7911ae4b67dc6>
14. Účetní závěrka, výroční zpráva, zpráva auditora 2010. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=d500e43ab5c4413485528934fd3005a2>
15. Účetní závěrka, výroční zpráva, zpráva auditora 2011. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=eb5321ffe2234a76858bf03dcd120ecc>
16. Účetní závěrka, výroční zpráva, zpráva auditora 2012. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:
<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=6a260a1cb3954eff91cba90568715cde>
17. Účetní závěrka, výroční zpráva, zpráva auditora 2013. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=20081259&subjektId=150247&spis=501073>

8 Přílohy

8.1 Seznam tabulek

Tabulka 1: Struktura rozvahy	17
Tabulka 2: Hodnocení Kralickova rychlého testu	30
Tabulka 3: Zlaté bilanční pravidlo (tis. Kč).....	44
Tabulka 4: Pari pravidlo (tis. Kč)	45
Tabulka 5: Pravidlo vyrovnání rizika (tis. Kč)	45
Tabulka 6: Vývoj zadluženosti v letech 2009 - 2013	50
Tabulka 7: Výstupy Kralickova Quicktestu v letech 2009 - 2013.....	52
Tabulka 8: Výstupy Altmanova indexu důvěryhodnosti v letech 2009 - 2013	53
Tabulka 9: Výsledky indexu IN05 v letech 2009 - 2013	53

8.2 Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj aktiv v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	35
Obrázek 2: Vývoj pasiv v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč).....	37
Obrázek 3: Vývoj výsledku hospodaření v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)	38
Obrázek 4: Vertikální analýza aktiv v letech 2009 – 2013 (v %).....	40
Obrázek 5: Vertikální analýza pasiv v letech 2009 – 2013 (v %)	41
Obrázek 6: Vertikální analýza výnosů v letech 2009 – 2013 (v %)	42
Obrázek 7: Vertikální analýza nákladů v letech 2009 – 2013 (v %)	43
Obrázek 8: Vývoj rentability v letech 2009 – 2013	46
Obrázek 9: Vývoj likvidity v letech 2009 - 2013	47
Obrázek 10: Vývoj aktivity v letech 2009 - 2013.....	48
Obrázek 11: Vývoj aktivity v letech 2009 – 2013 (dny)	49
Obrázek 12: Vývoj celkové zadluženosti v letech 2009 – 2013 (v %).....	50
Obrázek 13: Vývoj čistého pracovního kapitálu v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč).....	51

8.3 Rozvaha

	Aktiva k 31. 12. (tis. Kč)	2009	2010	2011	2012	2013
	AKTIVA CELKEM	249 356	247 089	259 244	268 971	273 860
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	175 525	171 986	171 948	179 571	191 870
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	1 044	1 120	859	592	332
3.	Software	0	0	0	0	0
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	1 044	1 120	859	592	332
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	173 321	170 838	165 961	175 620	190 310
1.	Pozemky	9740	10 138	11 173	14 055	15 686
2.	Stavby	111 670	105 929	102 041	108 876	106 822
3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	42 190	41 040	41 089	38 874	35 665
5.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	9 786	10 196	10 111	9 953	10 854
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	895	4 135	1 847	4 102	21 283
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	75	180	0	0
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-960	-720	-480	-240	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	1 160	28	5 128	3 359	1 228
1.	Podíly - ovládaná osoba	0	0	0	1 200	1 200
2.	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	28	28	28	28	28
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	1 132	0	0	0	0
4.	Půjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv	0	0	5 100	2 131	0
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	73 619	74 961	87 152	89 102	81 486
C. I.	Zásoby	40 440	43 783	60 592	55 441	54 972
1.	Materiál	2 558	3 424	4 478	3 513	3 397
2.	Nedokončená výroba a polotovary	6 116	7 387	7 994	7 998	8 600
3.	Výrobky	11 779	10 990	27 036	22 192	22 188
4.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	18 409	19 968	19 907	20 462	18 960
5.	Zboží	1 578	1 474	1 177	1 276	1 827
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	0	540	0	0	0
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	11	11	7	5	5
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	11	11	7	5	5
7.	Jiné pohledávky	0	0	0	0	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky	29 206	29 883	25 574	28 991	25 346
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	22 674	24 347	16 771	23 126	16 589
3.	Pohledávky - podstatný vliv	0	0	97	0	0
6.	Stát - daňové pohledávky	369	222	3 362	2 127	1 811
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	2 326	330	337	159	276
8.	Dohadné účty aktivní	2 742	414	701	0	0
9.	Jiné pohledávky	1 095	4 570	4 306	3 579	6 670
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	3 962	1 284	979	4 665	1 163
1.	Peníze	242	87	121	152	78
2.	Účty v bankách	3 720	1 197	858	4 513	1 085

	Aktiva k 31. 12. (tis. Kč)	2009	2010	2011	2012	2013
D. I.	Časové rozlišení	212	142	144	298	504
1.	Náklady příštích období	212	136	144	209	106
3.	Příjmy příštích období	0	6	0	89	398

	Pasiva k 31. 12. (tis. Kč)	2009	2010	2011	2012	2013
	PASIVA CELKEM	249 356	247 089	259 244	268 971	273 860
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	184 503	184 799	190 821	191 000	195 350
A. I.	Základní kapitál	99 588	95 921	91 525	88 824	88 164
1.	Základní kapitál	99 588	95 921	91 525	88 824	88 164
A. II.	Kapitálové fondy	12 985	12 985	12 985	12 985	12 985
2.	Ostatní kapitálové fondy	12 985	12 985	12 985	12 985	12 985
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	63 910	68 313	72 627	81 260	85 013
1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	51 147	55 546	59 823	68 523	72 420
2.	Statutární a ostatní fondy	12 763	12 767	12 804	12 737	12 593
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	482	482	482	482	1 043
1.	Nerozdělený zisk minulých let	482	482	482	482	482
3.	Jiný výsledek hospodaření minulých let	0	0	0	0	561
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	7 538	7 098	13 202	7 449	8 145
B.	CIZÍ ZDROJE	64 430	60 056	66 410	76 178	75 835
B. I.	Rezervy	8 506	1 354	835	0	0
1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	6 880	0	0	0	0
3.	Rezerva na daň z příjmů	1 626	1 354	835	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky	14 679	15 181	17 971	18 275	16 322
9.	Jiné závazky	7 639	9 350	12 727	13 834	11 785
10.	Odložený daňový závazek	7 040	5 831	5 244	4 441	4 537
B. III.	Krátkodobé závazky	27 636	28 956	37 312	32 493	31 406
1.	Závazky z obchodních vztahů	17 090	20 188	27 907	17 482	17 119
4.	Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení	586	326	243	391	501
5.	Závazky k zaměstnancům	3 525	2 362	2 306	3 909	2 769
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	2 123	1 342	1 340	2 768	1 582
7.	Stát - daňové závazky a dotace	720	965	327	1 322	1 319
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	0
10.	Dohadné účty pasivní	3 426	3 652	5 031	6 431	5 494
11.	Jiné závazky	166	121	158	190	2 622
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	13 609	14 565	10 292	25 410	28 107
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	12 052	12 848	7 994	23 456	26 887
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	1 557	1 717	2 298	1 954	1 220
C. I.	Časové rozlišení	423	2 234	2 013	1 793	2 675
1.	Výdaje příštích období	423	426	272	83	325
2.	Výnosy příštích období	0	1 808	1 741	1 710	2 350

8.3.1 Horizontální analýza rozvahy

Horizontální analýza - aktiva								
období	2010-2009		2011-2010		2012-2011		2013-2012	
	v %	absolutní	v %	absolutní	v %	absolutní	v %	absolutní
AKTIVA	-0,91	-2 267	4,92	12 155	3,75	9 727	1,82	4 889
Dlouhodobý majetek	-2,02	-3 539	-0,02	-38	4,43	7 623	6,85	12 299
Dlouhodobý nehmotný majetek	7,28	76	-23,30	-261	-31,08	-267	-43,92	-360
Dlouhodobý hmotný majetek	-1,43	-2 483	-2,85	-4 877	5,82	9 659	8,36	14 690
Dlouhodobý finanční majetek	-97,59	-1 132	18214,29	5 100	-34,50	-1 769	-63,44	-2 131
Oběžná aktiva	1,82	1 342	16,26	12 191	2,24	1 950	-8,55	-7 616
Zásoby	8,27	3 343	38,39	16 809	-8,50	-5 151	-0,85	-469
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0	-36,36	-4	-28,57	-2	0,00	0
Krátkodobé pohledávky	2,32	677	-14,42	-4 309	13,36	3 417	-12,57	-3 645
Krátkodobý finanční majetek	-67,59	-2 678	-23,75	-305	376,51	3 686	-75,07	-3 502

Horizontální analýza - pasiva								
období	2010-2009		2011-2010		2012-2011		2013-2012	
	v %	absolutní	v %	absolutní	v %	absolutní	v %	absolutní
PASIVA	-0,91	-2 267	4,92	12 155	3,75	9 727	1,82	4 889
Vlastní kapitál	0,16	296	3,26	6 022	0,09	179	2,28	4 350
Základní kapitál	-3,68	-3 667	-4,58	-4 396	-2,95	-2 701	-0,74	-660
Kapitálové fondy	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Rezervní fondy	6,89	4 403	6,32	4 314	11,89	8 633	4,62	3 753
VH minulých let	0,00	0	0,00	0	0,00	0	116,39	561
VH běžného účetního období	-5,84	-440	86,00	6 104	-43,58	-5 753	9,34	696
Cizí zdroje	-6,79	-4 374	10,58	6 354	14,71	9 768	-0,45	-343
Rezervy	-84,08	-7 152	-38,33	-519	-100,00	-835	0,00	0
Dlouhodobé závazky	3,42	502	18,38	2 790	1,69	304	-10,69	-1 953
Krátkodobé závazky	4,78	1 320	28,86	8 356	-12,92	-4 819	-3,35	-1 087
Bankovní úvěry a výpomoci	7,02	956	-29,34	-4 273	146,89	15 118	10,61	2 697

8.3.2 Vertikální analýza rozvahy

Vertikální analýza - aktiva (v %)					
období	2009	2010	2011	2012	2013
AKTIVA	100	100	100	100	100
Dlouhodobý majetek	70,39	69,60	66,33	66,76	70,06
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,42	0,45	0,33	0,22	0,12
Dlouhodobý hmotný majetek	69,51	69,14	64,02	65,29	69,49
Dlouhodobý finanční majetek	0,47	0,01	1,98	1,25	0,45
Oběžná aktiva	29,52	30,34	33,62	33,13	29,75
Zásoby	16,22	17,72	23,37	20,61	20,07
Dlouhodobé pohledávky	0,004	0,004	0,003	0,002	0,002
Krátkodobé pohledávky	11,71	12,09	9,86	10,78	9,26
Krátkodobý finanční majetek	1,59	0,52	0,38	1,73	0,42
Časové rozlišení	0,09	0,06	0,06	0,11	0,18

Vertikální analýza - pasiva (v %)					
období	2009	2010	2011	2012	2013
PASIVA	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	73,99	74,79	73,61	71,01	71,33
Základní kapitál	39,94	38,82	35,30	33,02	32,19
Kapitálové fondy	5,21	5,26	5,01	4,83	4,74
Rezervní fondy	25,63	27,65	28,01	30,21	31,04
VH minulých let	0,19	0,20	0,19	0,18	0,38
VH běžného účetního období	3,02	2,87	5,09	2,77	2,97
Cizí zdroje	25,84	24,31	25,62	28,32	27,69
Rezervy	3,41	0,55	0,32	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	5,89	6,14	6,93	6,79	5,96
Krátkodobé závazky	11,08	11,72	14,39	12,08	11,47
Bankovní úvěry a výpomoci	5,46	5,89	3,97	9,45	10,26
Časové rozlišení	0,17	0,90	0,78	0,67	0,98

8.4 Výkaz zisku a ztráty

V tis. Kč		2009	2010	2011	2012	2013
I.	Tržby za prodej zboží	34 101	35 642	42 448	31 984	29 677
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	32 217	34 009	38 857	30 584	27 245
+	OBCHODNÍ MARŽE	1 884	1 633	3 591	1 400	2 432
II.	Výkony	126 839	135 070	161 206	171 970	164 432
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	115 464	123 719	135 011	163 089	146 175
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	1 796	574	14 989	-6 609	-2 860

V tis. Kč		2009	2010	2011	2012	2013
3.	Aktivace	9 579	10 777	11 206	15 490	21 117
B.	Výkonová spotřeba	74 804	81 264	93 441	102 001	98 484
1.	Spotřeba materiálu a energie	60 016	64 562	71 084	74 762	77 560
2.	Služby	14 788	16 702	22 357	27 239	20 924
+	PŘIDANÁ HODNOTA	53 919	55 439	71 354	71 369	68 380
C.	Osobní náklady	49 782	47 592	50 519	55 768	56 799
1.	Mzdové náklady	36 021	34 178	36 289	39 834	39 115
2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	372	432	436	456	468
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	11 753	11 401	12 198	13 831	13 345
4.	Sociální náklady	1 636	1 581	1 596	1 647	3 871
D.	Daně a poplatky	974	897	733	750	776
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	26 470	27 345	26 946	28 321	24 790
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	3 711	4 192	8 139	5 992	4 948
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	3 326	3 620	6 803	5 333	4 544
2.	Tržby z prodeje materiálu	385	572	1 336	659	404
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	2 842	2 940	2 983	3 121	2 659
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	2 565	2 629	2 081	2 901	2 455
2.	Prodaný materiál	277	311	902	220	204
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-11 066	-6 394	-111	330	730
IV.	Ostatní provozní výnosy	23 836	26 481	23 448	23 449	24 507
H.	Ostatní provozní náklady	2 455	2 516	4 652	3 466	2 681
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	10 009	11 216	17 221	9 054	9 400
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	97	792	45
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	0	0	97	792	45
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	1 132	200	-200	0
X.	Výnosové úroky	8	35	5	1	5
N.	Nákladové úroky	1 114	842	875	1 164	1 015
XI.	Ostatní finanční výnosy	323	541	839	1 025	3 101
O.	Ostatní finanční náklady	619	657	680	931	1 378
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-1 402	-2 055	-814	-77	758
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	1 069	2 063	3 205	1 528	2 013
1.	- splatná	2 616	3 272	3 792	2 331	1 918
2.	- odložená	-1 547	-1 209	-587	-803	95

V tis. Kč		2009	2010	2011	2012	2013
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	7 538	7 098	13 202	7 449	8 145
***	Výsledek hospodaření za účetní období	7 538	7 098	13 202	7 449	8 145
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	8 607	9 161	16 407	8 977	10 158

8.4.1 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Horizontální analýza VZZ		2010-2009		2011-2010		2012-2011		2013-2012	
období		v %	absolut.	v %	absolut.	v %	absolut.	v %	absolut.
Tržby za prodej zboží		4,52	1 541	19,10	6 806	-24,65	-10 464	-7,21	-2 307
Náklady vynaložené na prodané zboží		5,56	1 792	14,26	4 848	-21,29	- 8 273	-10,92	-3 339
Obchodní marže		-13,32	-251	119,90	1 953	-61,01	-2 191	73,71	1 032
Výkony		6,49	8 231	19,35	26 136	6,68	10 764	-4,38	-7 538
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb		7,15	8 255	9,13	11 292	20,80	28 078	-10,37	-16 914
Výkonová spotřeba		8,64	6 460	14,98	12 177	9,16	8 560	-3,45	-3 517
Přidaná hodnota		2,82	1 520	28,71	15 915	0,02	15	-4,19	-2 989
Osobní náklady		-4,40	-2 190	6,15	2 927	10,39	5 249	1,85	1 031
Daně a poplatky		-7,91	-77	-18,28	-164	2,32	17	3,47	26
Provozní výsledek hospodaření		12,06	1 207	53,54	6 005	-47,42	-8 167	3,82	346
Finanční výsledek hospodaření		46,58	-653	-60,39	1 241	-90,54	737	-1084,42	835
VH za účetní období		-5,84	-440	86,00	6 104	-43,58	-5 753	9,34	696

8.4.2 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Vertikální analýza VZZ - Výnosy						
období		2009	2010	2011	2012	2013
VÝNOSY CELKEM		100	100	100	100	100
Tržby za prodej zboží		18,06	17,65	17,97	13,60	13,09
Výkony		67,18	66,88	68,25	73,11	72,53
Tržby z prodeje dlouh. maj. a mat.		1,97	2,08	3,45	2,55	2,18
Ostatní provozní výnosy		12,62	13,11	9,93	9,97	10,81
Výnosy z dlouh. fin. majetku		0,00	0,00	0,04	0,34	0,02
Výnosové úroky		0,00	0,02	0,00	0,00	0,00
Ostatní finanční výnosy		0,17	0,27	0,36	0,44	1,37

Vertikální analýza VZZ - Náklady					
období	2009	2010	2011	2012	2013
NÁKLADY CELKEM	100	100	100	100	100
Náklady vynaložené na prodané zboží	17,77	17,45	17,43	13,43	12,47
Výkonová spotřeba	41,26	41,70	41,91	44,78	45,06
Osobní náklady	27,46	24,42	22,66	24,48	25,99
Daně a poplatky	0,54	0,46	0,33	0,33	0,36
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	14,60	14,03	12,08	12,43	11,34
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	1,57	1,51	1,34	1,37	1,22
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-6,10	-3,28	-0,05	0,14	0,33
Ostatní provozní náklady	1,35	1,29	2,09	1,52	1,23
Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0,00	0,58	0,09	-0,09	0,00
Nákladové úroky	0,61	0,43	0,39	0,51	0,46
Ostatní finanční náklady	0,34	0,34	0,30	0,41	0,63
Daň z příjmů za běžnou činnost	0,59	1,06	1,44	0,67	0,92